

# KRIVICNI ZAKON REPUBLIKE SRBIJE

("Sl. gl. SRS" 26/77-1341, 28/77-1566, 43/77-2213, 20/79-1059, 24/84-1233, 39/86-2739, 51/87-2421, 6/89-406, 42/89-1401, 21/90-888 i "Službeni glasnik RS", br.16/90-468, 49/92-1664, 23/93-817, 67/93-3110, 47/94-1465 i 17/95-529, 44/98 od 08.12, [10/02](#) od 01.03)

## Glava prva UVODNE ODREDBE

### Krivicno zakonodavstvo Republike Srbije

#### Clan 1.

Krivicno zakonodavstvo Republike Srbije cine odredbe ovog zakona i krivicno - pravne odredbe sadržane u drugim zakonima Republike Srbije.

#### Primena krivicnog zakonodavstva Republike Srbije

#### Clan 2.

Krivicno zakonodavstvo Republike Srbije primenjuje se na svakog ko na teritoriji Republike Srbije ucini krivicno delo.

[Smrtna kazna \(do 10/02\)](#)

#### Clan 2a.

- (1) *Smrtna kazna ne može se propisati kao jedina glavna kazna za određeno krivicno delo.*
- (2) *Smrtna kazna ne može se izreci licu koje u vreme izvršenja krivicnog dela nije navršilo 21 godinu niti bremenitoj ženi.*
- (3) *Smrtna kazna može se izreci samo za najteže slučajeve teških krivичnih dela za koja je zakonom propisana.*
- (4) *Za krivica dela za koja je propisana smrtna kazna, sud može izreci kaznu zatvora od 20 godina.*
- (5) *Smrtna kazna se izvršava streljanjem, bez prisustva javnosti.*

## Glava druga USLOVNA OSUDA SA ZAŠTITNIM NADZOROM

### Uslovi za odredivanje zaštitnog nadzora

#### Clan 3.

- (1) Pod uslovima predvidenim Zakonom uz uslovnu osudu sud može odrediti zaštitni nadzor.
- (2) Zaštitni nadzor sud će odrediti u granicama vremena proveravanja, ako s obzirom na okolnosti izvršenja krivicnog dela, licnost ucinioca, njegovraniji život i njegovo držanje posle ucinjenog krivicnog dela smatra da će se svrha uslovne osude bolje ostvariti uz nadzor i pružanje pomoći uslovno osudenom.

- (3) Kad uz uslovnu osudu utvrdi zaštitni nadzor sud može postaviti obaveze predvidene zakonom.
- (4) Prilikom izbora obaveza sud će narocito uzeti u obzir godine starosti ucinioca, njegove psihicke osobine, pobude iz kojih je delo ucinjeno, licne prilike, raniji život i ponašanje ucinioca posle ucinjenog krivicnog dela, kao i opravdanost odredivanja obaveze za postizanje svrhe uslovne osude.

### Obaveze uz zaštitni nadzor

#### Clan 4.

- (1) Osuden kome je uz uslovnu osudu određen zaštitni nadzor obvezan je da se javlja organu nadležnom za vršenje zaštitnog nadzora u rokovima koje ovaj odredi
- (2) Kad sud uz uslovnu osudu odredi zaštitni nadzor može osudenom postaviti ove obaveze:
  - 1) lecenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi,
  - 2) posećivanje odgovarajućih profesionalnih, psiholoških ili drugih savetovališta,
  - 3) osposobljavanje za zanimanja,
  - 4) prihvatanje zaposlenja koje odgovara strucnoj spremi i sposobnostima osudenoga,
  - 5) prestanak uživanja alkoholnih pica i opojnih droga,
  - 6) prestanak posećivanja određenih lokala i određenih priredbi,
  - 7) blagovremeno obaveštavanje o promeni mesta boravka ili stana ili o promeni radnog mesta,
  - 8) raspolažanje licnim dohotkom u skladu sa licnim i porodicnim obavezama.
- (3) Sud može u granicama vremena proveravanja izmeniti ili ukinuti postavljene obaveze.

### Sprovodenje zaštitnog nadzora

#### Clan 4a.

- (1) Kad izrekne uslovnu osudu za zaštitnim nadzorom sud izvršenje zaštitnog nadzora poverava nadležnoj službi za izvršenje.
- (2) Služba iz prethodnog stava ovog clana dužna je obaveštavati sud o sprovodenju zaštitnog nadzora i po potrebi predložiti ukinanje pojedinih obaveza, njihovu zamenu drugim obavezama,

ukidanje zaštitnog nadzora ili opozivanje uslovne osude.

## **Posledice neizvršenja obaveza uz zaštitni nadzor**

### **Clan 5.**

Ako osuden kome je izrecen zaštitni nadzor ne ispunjava obaveze koje mu je sud odredio, sud ga može opomenuti ili može ranije obaveze zameniti drugim ili produžiti trajanje zaštitnog nadzora u okviru vremena proveravanja, ili opozvati uslovnu osudu.

### **Glava treca**

## **OPŠTA PRAVILA O IZVRŠENJU KAZNI**

### **Svrha izvršenja kazne**

### **Clan 6.**

- (1) Izvršavanjem kazne ostvaruje se svrha kažnjavanja odredena zakonom.  
(2) U izvršavanju kazne ne smeju se osudenom nanositi fizicke patnje niti se sme vredati njegovo ljudsko dostojanstvo.

#### *Odlaganje izvršenja smrtne kazne (do 10/02)*

### **Clan 7.**

- (1) Smrtna kazna ne može se izvršiti nad licem koje je teško telesno ili duševno bolesno dok ta bolest traje, kao i nad bremenitom ženom za vreme trajanja trudnoće i godinu dana po porodaju.  
(2) Smrtna kazna se ne izvršava pre nego što se prethodno utvrđi da nije ukinuta ili zamenjena aktom amnestije ili aktom pomilovanja.

### **Obustava vršenja prava za vreme izdržavanja kazne**

### **Clan 8.**

Lica osudena na kaznu zatvora za vreme izvršenja kazne ne mogu vršiti izborne funkcije u državnim organima, organima teritorijalne autonomije, organima lokalne samouprave, organima upravljanja, poslovnim organima ili drugim organima u preduzećima, ustanovama ili drugim organizacijama.

### **Uslovni otpust**

### **Clan 9.**

- (1) Osuden koji je izdržao polovinu kazne zatvora može se uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne ako se u toku izdržavanja kazne tako popravio da se može sa osnovom očekivati da će se na slobodi

dobro vladati, a narocito da neće vršiti krivicna dela. Pri oceni da li će se osuden uslovno otpustiti uzeće se u obzir njegovo vladanje za vreme izdržavanja kazne, izvršavanje radnih obaveza s obzirom na njegovu radnu sposobnost i druge okolnosti koje pokazuju da je postignuta svrha kažnjavanja.

(2) Osuden koji je izdržao trecinu kazne zatvora može se izuzetno otpustiti sa izdržavanja kazne ako postoje uslovi iz stava 1. ovog clana i ako posebne okolnosti koje se odnose na licnost osudenog ocigledno pokazuju da je postignuta svrha kažnjavanja.

### **Opozivanje uslovnog otpusta**

### **Clan 10.**

- (1) Sud će opozvati uslovni otpust ako osuden dok je na uslovnom otpustu učini jedno ili više krivicnih dela za koje je izrecena kazna zatvora preko jedne godine.  
(2) Sud može opozvati uslovni otpust ako uslovno otpušteni učini jedno ili više krivicnih dela za koje je izrecena kazna zatvora do jedne godine. Pri oceni da li će opozvati uslovni otpust sud će narocito uzeti u obzir srodnost učinjenih krivicnih dela, njihov znacaj, pobude iz kojih su učinjena i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost opozivanja uslovnog otpusta.

(3) Kad sud opozove uslovni otpust izreci će kaznu primenom odredaba cl. 48. i 49. stav 2. Krivicnog zakona Savezne Republike Jugoslavije uzimajući ranije izrecenu kaznu kao vec utvrđenu. Deo kazne koju je osuden izdržao po ranijoj osudi uracunava se u novu kaznu, a vreme provedeno na uslovnom otpustu ne uracunava se.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog clana primenjivace se i kada se uslovno otpuštenom sudi za delo koje je učinio pre nego što je uslovno otpušten.

(5) Ako uslovno otpušteni bude osuden na kaznu zatvora do jedne godine, a sud ne opozove uslovni otpust, produžuje se uslovni otpust za vreme koje je osuden proveo na izdržavanju kazne zatvora.

(6) U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog clana uslovni otpust se može opozvati najdocnije u roku od dve godine od dana kada je uslovni otpust istekao.

### **Glava cetvrta**

## **ODREDBE O VASPITNIM MERAMA I KAŽNJAVANJU MALOLETNIKA**

### **Odredbe koje se primenjuju prema maloletnicima**

## **Clan 11.**

Prema maloletnim uciniocima krivicnih dela primenjuju se odredbe šeste glave Krivicnog zakona Savezne Republike Jugoslavije i odredbe ove glave, a ostale krivicno-pravne odredbe samo ako nisu u suprotnosti sa ovim posebnim odredbama

## **Vrste vaspitnih mera**

### **Clan 12.**

(1) Maloletnim uciniocima krivicnih dela mogu se izreci ove vaspitne mere:

- disciplinske mere: ukor ili upucivanje u disciplinski centar za maloletnike;
- mere pojacanog nadzora: od strane roditelja ili staraoca, u drugoj porodici ili od strane organa starateljstva;
- zavodske mere: upucivanje u vaspitnu ustanovu, u vaspitno-popravni dom ili u specijalnu ustanovu.

(2) Zakonom se mogu predvideti i druge vaspitne mere.

### **Ukor**

### **Clan 13.**

(1) Ukor se izrice ako je dovoljno da se maloletnik zbog ucinjenog krivicnog dela samo prekori.

(2) Pri izricanju ukora ukazace se maloletniku na štetnost njegovog postupka i predocice mu se da u slučaju ponovnog izvršenja krivicnog dela prema njemu može biti primenjena teža mera.

### **Upucivanje u disciplinski centar za maloletnike**

#### **Clan 14.**

*Sud ce uputiti maloletnika u disciplinski centar za maloletnike kad je potrebno da se odgovarajucim kratkotrajnim merama izvrši uticaj na njegovu licnost i vladanje.*

## **Upucivanje u disciplinski centar za maloletnike**

### **Clan 15.**

(1) Sud ce uputiti maloletnika u disciplinski centar za maloletnike kada je potrebno da se odgovarajucim kratkotrajnim merama izvrši uticaj na njegovu licnost i vladanje.

(2) Maloletnika kome je izrecena mera upucivanja u disciplinski centar za maloletnike sud može uputiti u disciplinski centar:

- na određeni broj sati u praznicne dane i to najviše cetiri uzastopna praznicna dana;
- na određeni broj sati u toku dana, ali najduže do trideset dana;
- na neprekidni boravak za određeni broj dana, ali ne duže od dvadeset dana.

(3) Pri izricanju ove mere vodice se racuna da usled njenog izvršenja maloletnik ne zaostane u redovnoj nastavi.

(4) U disciplinskom centru maloletnik ce se uposlit na korisnim radovima koji odgovaraju njegovom uzrastu.

(5) Kad izrekne upucivanje u disciplinski centar za maloletnike sud može odrediti da se po izvršenju ove mere maloletnik stavi pod pojacani nadzor organa starateljstva.

### **Clan 16.**

*(1) Maloletnika kome je izrecena mera upucivanja u disciplinski centar za maloletnike sud može uputiti u disciplinski centar:*

*na određeni broj sati u praznicne dane i to najviše cetiri uzastopna praznicna dana;*

*na određeni broj sati u toku dana, ali najduže do trideset dana;*

*na neprekidni boravak za određeni broj dana, ali ne duže od dvadeset dana.*

*(2) Pri izricanju ove mere vodice se racuna da usled njenog izvršenja maloletnik ne zaostane u redovnoj nastavi.*

*(3) U disciplinskom centru maloletnik ce se uposlit na korisnim radovima koji odgovaraju njegovom uzrastu.*

*(4) Kad izrekne upucivanje u disciplinski centar za maloletnike sud može odrediti da se po izvršenju ove mere maloletnik stavi pod pojacan nadzor organa starateljstva.*

## **Pojacan nadzor od strane roditelja ili staraoca**

### **Clan 17.**

(1) Meru pojacanog nadzora od strane roditelja ili staraoca sud ce izreci ako su roditelji odnosno staralac propustili da vrše nadzor nad maloletnikom, a u mogućnosti su da ovakav nadzor vrše i to se kod njih može s osnovom očekivati.

(2) Kad sud izrekne meru pojacanog nadzora od strane roditelja ili staraoca dace roditelju ili staraocu potrebna uputstva i naložiti mu odredene dužnosti u pogledu mera koje treba preduzeti za vaspitanje maloletnika i za otklanjanje štetnih uticaja na njega.

(3) Sud ce naknadno odluciti o prestanku mere iz stava 1. ovog clana, s tim da njeno trajanje ne može biti krace od jedne ni duže od tri godine.

(4) Pri izricanju mere iz stava 1. ovog clana sud može odrediti da organ starateljstva proverava njeno izvršenje i ukazuje pomoc roditelju ili staraocu. Sud ce naknadno odluciti o prestanku

ovog proveravanja, s tim da ono ne može trajati manje od jedne ni duže od tri godine.

### **Clan 18.**

(1) *Kad sud izrekne meru pojacanog nadzora od strane roditelja ili staraoca dace roditelju ili staraocu potrebna uputstva i naložiti mu odredene dužnosti u pogledu mera koje treba preduzeti za vaspitanje maloletnika i za otklanjanje štetnih uticaja na njega.*

(2) *Sud ce naknadno odluciti o prestanku mere iz stava 1. ovog clana, s tim da njen trajanje ne može biti krace od jedne ni duže od tri godine.*

(3) *Pri izricanju mere iz stava 1. ovog dana sud može odrediti da organ starateljstva proverava njen izvršenje i ukazuje pomoc roditelju ili staraocu. Sud ce naknadno odluciti o prestanku ovog proveravanja, s tim da ono ne može trajati manje od jedne ni duže od tri godine.*

## **Pojacan nadzor u drugoj porodici**

### **Clan 19.**

(1) Ako roditelji, odnosno staralac maloletnika nisu u mogucnosti da nad njim vrše nadzor ili ako se od njih ne može to s osnovom ocekivati, maloletnik ce se predati drugoj porodici koja je voljna da ga primi i koja ima mogucnost da nad njim vrši pojacan nadzor.

(2) Pri izricanju ove mere sud ce odrediti da za vreme njenog trajanja organ starateljstva proverava njen izvršenje i ukazuje potrebnu pomoc porodici kojoj je maloletnik predat.

(3) Pojacan nadzor u drugoj porodici može trajati najmanje jednu a najviše tri godine. Izvršenje ove mere obustavice se kad roditelji odnosno staralac maloletnika steknu mogucnost da nad njim vrše pojacani nadzor ili kad prema rezultatu prevaspitanja prestane potreba za pojacanim nadzorom. Ako se ostvare uslovi za pojacani nadzor roditelja ili staraoca, izvršenje ove mere može se obustaviti i kad je mera trajala krace od godinu dana.

### **Clan 20.**

*Pojacan nadzor u drugoj porodici može trajati najmanje jednu a najviše tri godine. Izvršenje ove mere obustavice se kad roditelji odnosno staralac maloletnika steknu mogucnost da nad njim vrše pojacani nadzor ili kad prema rezultatu prevaspitanja prestane potreba za pojacanim nadzorom. Ako se ostvare uslovi za pojacani nadzor roditelja ili staraoca, izvršenje ove mere može se obustaviti i kad je mera trajala krace od godinu dana.*

## **Pojacan nadzor organa starateljstva**

### **Clan 21.**

(1) Ako roditelji odnosno staralac nisu u mogucnosti da vrše pojacan nadzor nad maloletnikom, a ne postoje uslovi za predaju maloletnika drugoj porodici radi vršenja ovakvog nadzora, maloletnik ce se staviti pod nadzor organa starateljstva.

(2) Kad je maloletniku izrecena mera pojacanog nadzora organa starateljstva sud ce naknadno odluciti o prestanku ove mere s tim da njen trajanje ne može biti krace od jedne niti duže od tri godine. Za vreme trajanja ove mere maloletnik i dalje ostaje da živi kod svojih roditelja ili drugih lica koja ga izdržavaju, a pojacani nadzor nad njim vrši odredeno službeno lice organa starateljstva.

(3) Odredeno službeno lice organa starateljstva brine se o školovanju maloletnika, njegovom zaposlenju, odvajjanju iz sredine koja na njega štetno utice, potrebnom lecenju i sredivanju prilika u kojima živi.

### **Clan 22.**

(1) *Kad je maloletniku izrecena n.era pojacanog nadzora organa starateljstva sud ce naknadno odluciti c, prestanku ove mere s tim da njen trajanje ne može biti krace od jedne ni duže od tri godine. I.a vreme trajanja ove mere maloletnik i dalje ostaje da živi kod svojih roditelja ili drugih lica koja ga izdržavaju, a pojacani nadzor nad njim vrši odredeno službeno lice organa starateljstva.*

(2) *Odredeno službeno lice organa starateljstvu brine se o školovanju maloletnika; njegovom zaposlenju, odvajjanju iz sredine koja na njega štetno utice, potrebnom lecenju i sredivanju prilika u kojima živi.*

## **Posebne obaveze uz pojacan nadzor**

### **Clan 23.**

(1) Ako je to potrebno za uspešnije izvršenje izrecene mere sud može maloletniku, prilikom izricanja neke od vaspitnih mera pojacanog nadzora, odrediti jednu ili više posebnih obaveza predvidenih zakonom.

(2) Prilikom izricanja neke od vaspitnih mera pojacanog nadzora sud može maloletniku odrediti ove obaveze:

- 1) da se licno izvini oštecenom licu;
- 2) da u okviru sopstvenih mogucnosti otkloni štetu prouzrokovano krivicnim delom;
- 3) da redovno pohada školu;

- 4) da se osposobljava za zanimanje koje odgovara njegovim sposobnostima i sklonostima;
  - 5) da prihvati zaposlenje;
  - 6) da se uzdrži od uživanja alkoholnih pica i opojnih droga;
  - 7) da se uzdrži od posećivanja određenih lokalnih odnosno određenih priredbi;
  - 8) da posecuje odgovarajuću zdravstvenu ustanovu ili savetovalište;
  - 9) da se u slobodno vreme bavi određenim društveno-korisnim delatnostima;
  - 10) da se ne druži sa licima koja na njega štetno uticu;
  - 11) da učestvuje u akcijama humanitarnih i omladinskih organizacija.
- (3) Sud može obaveze koje je odredio izmeniti ili ukinuti.
- (4) Pri određivanju obaveza iz stava 2. ovog clana sud će posebno ukazati maloletniku i njegovim roditeljima odnosno staraocu da se u slučaju neispunjerenja ovih obaveza izrecena mera pojacakog nadzora može zameniti drugom vaspitnom merom.

#### **Clan 24.**

- (1) *Prilikom izricanja neke od vaspitnih mera pojacakog nadzora sud može maloletniku odrediti ove obaveze:*
- 1) da se licno izvini oštecenom licu;
  - 2) da u okviru sopstvenih mogućnosti otkloni štetnu prouzrokovani krivicni delom;
  - 3) da redovno pohađa školu;
  - 4) da se osposobljava za zanimanje koje odgovara njegovim sposobnostima i sklonostima;
  - 5) da prihvati zaposlenje;
  - 6) da se uzdrži od uživanja alkoholnih pica i opojnih droga;
  - 7) da se uzdrži od posećivanja određenih lokalnih odnosno određenih priredbi;
  - 8) da posecuje odgovarajuću zdravstvenu ustanovu ili savetovalište;
  - 9) da se u slobodno vreme bavi određenim društveno-korisnim delatnostima;
  - 10) da se ne druži sa licima koja na njega štetno uticu;
  - 11) da učestvuje u akcijama humanitarnih i omladinskih organizacija;
  - 12) da ispuni druge obaveze koje sud odredi.
- (2) *Sud može obaveze koje je odredio izmeniti ili ukinuti.*
- (3) *Pri određivanju obaveza iz stava 2. ovog clana sud će posebno ukazati maloletniku i njegovim roditeljima odnosno staraocu da se u slučaju neispunjerenja ovih obaveza izrecena mera*

*pojacanog nadzora može zameniti drugom vaspitnom merom.*

#### **Upucivanje u vaspitnu ustanovu**

##### **Clan 25.**

- (1) Sud će uputiti u vaspitnu ustanovu maloletnika nad kojim treba obezbediti vršenje stalnog nadzora od strane strucnih vaspitaca u opštoj ustanovi za vaspitanje maloletnika.
- (2) Kad sud uputi maloletnika u vaspitnu ustanovu maloletnik u njoj ostaje najmanje šest meseci a najviše tri godine. Pri izricanju ove mere sud neće odrediti njeno trajanje, vec ce o tome naknadno odluciti.

##### **Clan 26.**

*Kad sud uputi maloletnika u vaspitnu ustanovu maloletnik u njoj ostaje najmanje šest meseci a najviše tri godine. Pri izricanju ove mere sud neće odrediti njeno trajanje, vec ce o tome naknadno odluciti.*

#### **Upucivanje u vaspitno-popravni dom**

##### **Clan 27.**

- (1) Maloletnika prema kome treba primeniti pojedine mere prevaspitanja sud će uputiti u vaspitno-popravni dom za maloletne učinioce krivичnih dela.
- (2) Pri odlucivanju da li će izreci ovu mero sud će posebno uzeti u obzir težinu i prirodu učinjenog dela i okolnost da li su prema maloletniku ranije bile izricane vaspitne mere ili maloletnicki zatvor.
- (3) Kad sud uputi maloletnika u vaspitno-popravni dom, maloletnik u domu ostaje najmanje jednu a najviše pet godina. Pri izricanju ove mere sud neće odrediti njeno trajanje, vec ce o tome naknadno odluciti.

##### **Clan 28.**

*Kad sud uputi maloletnika u vaspitno-popravni dom, maloletnik u domu ostaje najmanje jednu, a najviše pet godina. Pri izricanju ove mere sud neće odrediti njeno trajanje, vec ce o tome naknadno odluciti.*

#### **Uslovni otpust kod upucivanja u vaspitno-popravni dom**

##### **Clan 29.**

- (1) Maloletnika koji je u vaspitno-popravnem domu proveo najmanje jednu godinu sud može uslovno otpustiti sa izdržavanja ove vaspitne mero, ako se na osnovu uspeha postignutog u vaspitanju i prevaspitanju može osnovano očekivati da on

nece ubuduce vršiti krivicna dela i da ce se u sredini u kojoj bude živeo dobro vladati.

(2) Sud može odluciti da se maloletnik za vreme uslovnog otpusta stavi pod neku meru pojacanog nadzora.

(3) Uslovni otpust traje najduže do isteka zakonskog roka trajanja upucivanja u vaspitno-popravni dom, ako pre toga sud nije ovu meru obustavio od izvršenja ili je zamenio drugom merom.

(4) Ako se za vreme trajanja uslovnog otpusta maloletnik ne pridržava obaveza koje su mu odredene uz meru pojacanog nadzora ili se uopšte tako loše ponaša da njegov boravak van vaspitno-popravnog doma nije više opravdan, sud može opozvati uslovni otpust. Vreme provedeno na uslovnom otpustu ne uracunava se u zakonsko trajanje izrecene vaspitne mere.

## Upucivanje u specijalnu ustanovu

### Clan 30.

(1) Prema maloletnicima zaostalim u psihofizickom razvoju (gluvi, slepi, gluvonemi, zaostali u duševnom razvoju i sl.) sud može umesto upucivanja u vaspitnu ustanovu ili u vaspitno-popravni dom izreci meru upucivanja u specijalnu ustanovu za maloletnike zaostale u psihofizickom razvoju.

(2) Ova mera izreci ce se umesto mere bezbednosti obavezogn psihijatrijskog lecenja i cuvanja u zdravstvenoj ustanovi, ako se u određenoj ustanovi za maloletnike zaostale u psihofizickom razvoju može obezbediti cuvanje i lecenje i time postici svrha ove mere bezbednosti.

(3) Kad sud uputi maloletnika u specijalnu ustanovu, maloletnik u njoj ostaje dok je to potrebno radi njegovog lecenja ili osposobljavanja, ali kad postane punoletan ponovo ce se ispitati potreba njegovog daljeg zadržavanja u ovoj ustanovi.

### Clan 31.

*Kad sud uputi maloletnika u specijalnu ustanovu, maloletnik u njoj ostaje dok je to potrebno radi njegovog lecenja ili osposobljavanja, ali kad postane punoletan ponovo ce se ispitati potreba njegovog daljeg zadržavanja u ovoj ustanovi.*

## Ozbor vaspitne mere

### Clan 32.

Pri izboru vaspitne mere sud ce uzeti u obzir uzrast maloletnika, stepen njegove duševne razvijenosti, njegova psihicka svojstva, njegove sklonosti, pobude iz kojih je delo ucinjeno,

dosadašnje vaspitanje, sredinu i prilike u kojima je živeo, težinu dela, da li je prema njemu ranije bila izrecena vaspitna mera ili maloletnicki zatvor i sve druge okolnosti koje mogu biti od uticaja za izricanje one mere kojom ce se najbolje postici svrha vaspitnih mera.

## Obustava izvršenja i izmena odluke o vaspitnim merama

### Clan 33.

(1) Kad se posle donošenja odluke kojom je izrecena mera pojacanog nadzora ili zavodska mera pojave okolnosti kojih nije bilo u vreme donošenja odluke ili se za njih nije znalo, ili ako se ne može izvršiti usled odbijanja maloletnika ili roditelja maloletnika da postupe po nalogu onoga ko meru izvršava ili ako nastupe druge okolnosti predvidene zakonom, a one bi bile od uticaja na donošenje odluke, izvršenje izrecene mere može se obustaviti ili se izrecena mera može zameniti merom pojacanog nadzora ili zavodskom merom.

(2) Ako za pojedine mere nije što drugo predvideno, mera pojacanog nadzora ili zavodska mera može se, s obzirom na postignuti uspeh prevaspitanja, obustaviti od izvršenja a može se zameniti drugom takvom merom kojom ce se bolje postici svrha vaspitnih mera. U pogledu zavodskih mera obustavljanje od izvršenja ili zamenjivanje drugom merom vršice se uz sledeca ogranicenja:

1) mera upucivanja u vaspitnu ustanovu pre isteka roka od šest meseci ne može se obustaviti od izvršenja, a do isteka ovog roka može se izmeniti samo upucivanjem maloletnika u vaspitno-popravni dom ili u specijalnu ustanovu;

2) mera upucivanja u vaspitno-popravni dom pre isteka roka od jedne godine ne može se obustaviti od izvršenja, a do isteka ovog roka može se zameniti samo upucivanjem maloletnika u specijalnu ustanovu.

### Clan 34.

*Ako za pojedine mere nije što drugo predvideno, mera pojacanog nadzora ili zavodska mera može se, s obzirom na postignuti uspeh prevaspitanja obustaviti od izvršenja a može se zameniti drugom takvom merom kojom ce se bolje postici svrha vaspitnih mera. U pogledu zavodskih mera obustavljanje od izvršenja ili zamenjivanje drugom merom vršice se uz sledeca ogranicenja:*

1) mera upucivanja u vaspitnu ustanovu pre isteka roka od šest meseci ne može se obustaviti od izvršenja, a do isteka ovog roka može se izmeniti samo upucivanjem maloletnika u vaspitno-popravni dom ili u specijalnu ustanovu;

2) mera upucivanja u vaspitno-popravni dom pre isteka roka od jedne godine ne može se obustaviti od izvršenja, a do isteka ovog roka može se zameniti samo upucivanjem maloletnika u specijalnu ustanovu.

## **Ponovno odlucivanje o vaspitnim merama**

### **Clan 35.**

(1) Ako je od pravnosnažnosti odluke kojom je izrecena mera pojacanog nadzora ili zavodska mera proteklo više od dve godine, a izvršenje nije zapoceto, sud će ponovo odluciti o potrebi izvršenja izrecene mere. Pri tom sud može odluciti da se ranije izrecena mera izvrši, ne izvrši ili da se zameni nekom drugom merom.

(2) Mera upucivanja u disciplinski centar za maloletnike neće se izvršiti ako je proteklo više od šest meseci od pravnosnažnosti odluke kojom je ova mera izrecena a njeno izvršenje nije zapoceto.

## **Izricanje vaspitne mere za krivicna dela u sticaju**

### **Clan 36.**

(1) Ako je maloletnik ucinio više krivичnih dela u sticaju, sud će jedinstveno ceniti sva ta dela i izreci jednu od vaspitnih mera predvidenih ovim zakonom, ne određujući za svako delo posebnu meru.

(2) Ovako će sud postupiti i u slučaju ako se posle izrecene vaspitne mere utvrdi da je maloletnik pre ili posle njenog izricanja ucinio neko krivично delo.

## **Odmeravanje kazne maloletnickog zatvora**

### **Clan 37.**

(1) Pri odmeravanju kazne starijem maloletniku sud će uzeti u obzir sve okolnosti koje uticu da kazna bude veca ili manja imajući posebno u vidu stepen duševne razvijenosti maloletnika i vreme koje je potrebno za njegovo vaspitanje, prevaspitanje i strucno usavršavanje.

(2) Pri odmeravanju kazne starijem maloletniku za određeno krivично delo sud ne može izreci maloletnicki zatvor u trajanju dužem od propisane kazne za to delo, ali sud nije vezan za najmanju meru propisane kazne.

(3) Ako stariji maloletnik učini više krivičnih dela u sticaju, a sud nade da za svako krivично delo treba izreci kaznu maloletnickog zatvora, odmerica kaznu po slobodnoj oceni u okviru njene najveće zakonske mere. Ako sud nade da bi za neko krivично delo u sticaju trebalo starijem maloletniku kazniti, a da bi za druga krivica dela trebalo izreci vaspitne mere, za sva dela u sticaju izreci ce samo kaznu maloletnickog zatvora.

(4) Ovako će sud postupiti i u slučaju ako se posle izrecene kazne utvrdi da je maloletnik pre ili posle njenog izricanja učinio neko krivично delo.

## **Izvršenje kazne maloletnickog zatvora**

### **Clan 38.**

(1) Kaznu maloletnickog zatvora stariji maloletnici izdržavaju u posebnim kaznenopopravnim domovima u kojima mogu ostati do navršene dvadeset treće godine. Ako do tada ne budu izdržali kaznu, uputice se u kaznenopopravnu ustanovu u kojoj punoletna lica izdržavaju kaznu. Izuzetno u kaznenopopravnom domu za maloletnike može ostati lice koje je navršilo dvadeset tri godine, ali samo ako je to potrebno radi završetka njegovog školovanja ili strucnog osposobljavanja.

(2) Izbor posla za osudene maloletnike vrši se prema njihovim sposobnostima i sklonostima za određenu vrstu posla, a u skladu sa mogućnostima koje postoje u kaznenopopravnom domu.

(3) Radno vreme osudenih maloletnika određuje se tako da im se omoguci školovanje i strucno osposobljavanje i da im ostane dovoljno vremena za fizicko vaspitanje i razonodu.

(4) Osudeni se može uslovno otpustiti ako je izdržao trecinu kazne, ali ne pre nego što je proveo jednu godinu u kaznenopopravnom domu. Za vreme uslovnog otpusta sud može odrediti mere pojacanog nadzora od strane organa starateljstva. Za opozivanje uslovnog otpusta primenice se shodno odredbe cl.10. ovog zakona.

## **Prestanak vaspitne mere usled izricanja kazne maloletnickog zatvora**

### **Clan 39.**

Ako za vreme trajanja vaspitne mere sud izrekne starijem maloletniku kaznu maloletnickog zatvora, vaspitna mera prestaje kad maloletnik zapocne izdržavanje ove kazne.

## **Trajanje vaspitne mere izrecene punoletnom licu**

### **Clan 40.**

Kad je punoletnom licu koje je izvršilo krivично delo kao maloletno ili mlađem punoletnom licu izrecena zavodska vaspitna mera, ono može ostati u vaspitnoj ustanovi ili u vaspitno-popravnom domu najduže do navršene dvadeset treće godine.

## **Dejstvo kazne na vaspitne mere**

### **Clan 41.**

Ako za vreme trajanja vaspitne mere sud izrekne punoletnom licu kaznu maloletnickog zatvora ili kaznu zatvora najmanje godinu dana, vaspitna

mera prestaje kada ovo lice zapocne izdržavanje kazne. Ako je izrecena kazna zatvora u kracem trajanju, sud će u presudi odluciti da li će se po izdržanoj kazni nastaviti izvršenje vaspitne mere ili će se ta mera ukinuti.

### **Dejstvo vaspitnih mera i kazne maloletnickog zatvora**

#### **Clan 42.**

Lica koja izdržavaju meru upucivanja u vaspitno-popravni dom ili kaznu maloletnickog zatvora ne mogu za to vreme vršiti izborne funkcije u državnim organima, organima teritorijalne autonomije, organima lokalne samouprave, organima upravljanja, poslovodnim organima ili drugim organima u preduzecima ili drugim organizacijama.

#### **Davanje podataka o izrecenim vaspitnim merama**

#### **Clan 43.**

Podaci o izrecenim vaspitnim merama mogu se dostaviti samo суду, javnom tužilaštvu, organima unutrašnjih poslova, organu starateljstva i ustanovama koje se bave zaštitom maloletnika.

#### **Primena mera bezbednosti prema maloletnicima**

#### **Clan 44.**

Mere bezbednosti, osim zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, mogu se izreci i maloletnicima ako im je izrecena vaspitna mera ili maloletnicki zatvor. Mera bezbednosti obaveznog lecenja alkoholicara i narkomana ne može se izreci uz disciplinske vaspitne mere.

#### *Glava peta*

#### **VAŽENJE KRIĆNOG ZAKONA SOCIJALISTICKE REPUBLIKE SRBIJE U DELU KOJI SE NE PRIMENIUJE JEDINSTVENO NA CELOJ TERITORIJI REPUBLIKE I POKRAJINSKOG KRIVICNOG ZAKONA ZA KRIVICNA DELA IZVRŠENA NA TERITORIJI SOCIJALISTICKE REPUBLIKE SRBIJE VAN TERITORIJA POKRAJINA I NA TERITORIJAMA POKRAJINA**

#### **Clan 45.**

(1) Krivicni zakon Socijalisticke Republike Srbije, odnosno autonomne pokrajine važi za svakog ko na teritoriji Republike ili na teritoriji pokrajine učini krivicno delo predvideno tim zakonom, bez obzira gde mu se za to delo sudi.

(2) Ako je krivicno delo učinjeno na teritoriji Socijalisticke Republike Srbije van teritorije socijalisticke autonomne pokrajine i u jednoj ili obe pokrajine ili je učinjeno u obe pokrajine a učiniocu se sudi na teritoriji Socijalisticke Republike Srbije van teritorija socijalističkih autonomnih pokrajina ili pokrajini gde je delo učinjeno, primenice se zakon Socijalisticke Republike Srbije ili socijalisticke autonomne pokrajine u kojoj se učiniocu sudi

(3) Ako je krivicno delo učinjeno na teritoriji Socijalisticke Republike Srbije van teritorije pokrajine i jednoj pokrajini a učiniocu se sudi u drugoj pokrajini, ili je učinjeno na teritoriji obe pokrajine a učiniocu se sudi na teritoriji Socijalisticke Republike Srbije van pokrajine, primenice se zakon republike ili pokrajine u kojoj je delo učinjeno a koji je blaži za učinioca, a ako su oba zakona jednakostroga primenice se zakon Republike odnosno pokrajine na cijoj teritoriji je započeo izvršenje krivicnog dela.

### **Glava šesta**

#### **ZNACENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU**

#### **Clan 46.**

(1) U smislu ovog zakona:

- 1) službenim licem smatra se:
  - a) lice koje u državnom organu vrši službene dužnosti;
  - b) izabrano, imenovano ili postavljeno lice u skupštini, državnom organu, organu teritorijalne autonomije ili organu lokalne samouprave ili lice koje stalno ili povremeno vrši službene dužnosti ili izvršava službene funkcije u tim organima;
  - v) lice koje u ustanovi, preduzecu ili organizaciji odlucuje o pravima, obavezama ili interesima fizickih ili pravnih lica, kome je na osnovu zakona povereno vršenje upravnih i drugih ovlašćenja u izvršavanju zakona i drugih propisa;
  - g) službenim licem smatra se i lice kome je faktički povereno vršenje pojedinih službenih dužnosti ili poslova.
- 2) odgovornim licem smatra se vlasnik preduzeca ili druge organizacije kao i lice u preduzecu, ustanovi ili drugoj organizaciji kome je, s obzirom na njegovu funkciju, uložena sredstva ili na osnovu ovlašćenja poveren određen krug poslova u upravljanju imovinom, proizvodnjom ili drugoj delatnosti ili u vršenju nadzora nad njima ili mu je faktički povereno obavljanje pojedinih poslova; odgovornim licem smatra se i službeno lice kad su u pitanju krivicna dela kod kojih je kao izvršilac označeno odgovorno lice a nisu predviđena u glavi o krivicnim delima protiv službene dužnosti, odnosno kao krivicna dela službenog lica u ovom zakonu;
- 3) kad je kao izvršilac određenih krivicnih dela označeno službeno ili odgovorno lice, lica navedena u tac. 1. i 2. ovog clana mogu biti izvršioci tih dela ukoliko iz zakonskih obeležja pojedinog dela ne proizilazi da izvršilac može biti samo neko od tih lica;
- 4) izborima, smatraju se i izbori za predsednika Republike, Narodnu skupštinu, skupštinu autonomne pokrajine, skupštinu grada, skupštinu opštine i drugi izbori koji se raspisuju i vrše na osnovu zakonu;

5) referendumom, smatra se izjašnjavanje gradana na kome se odluce o pitanjima za koja je to utvrđeno Ustavom ili zakonom;

6) ispravom se smatra svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz kakve cinjenice koja ima znacaj za pravne odnose; ispravom se smatra i registrovani podatak koji je rezultat postupka elektronske obrade podataka, a koji se bez korišćenja tehnickih sredstva ne može saznati;

7) znacima za vrednost smatraju se i strani znaci za vrednost;

8) pokretnom stvari smatra se i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svetlosti, topote ili kretanja, kao i telefonski impuls;

9) silom se smatra i primena hipnoze ili omamljujućih sredstava da se neko protiv svoje volje dovede u nesvesno stanje ili da se onesposobi za otpor;

10) motornim vozilom smatra se svako saobracajno sredstvo na motorni pogon u suvozemnom i vodenom saobracaju.

## Glava sedma

### KRIVICNA DELA PROTIV ŽIVOTA I TELA

#### Ubistvo

##### Clan 47.

(1) Ko drugog liši života kaznice se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Zatvorom najmanje deset godina ili *smrtnom kaznom (do 10/02)* zatvorom od cetrdeset godina kaznice se:

1) ko drugog liši života na svirep ili podmukao nacin;

2) ko drugog liši života pri bezobzirnom nasilnickom ponašanju;

3) ko drugog liši života i pri tome sa umišljajem dovede u opasnost život još nekog lica;

4) ko drugog liši života iz koristoljublja, radi izvršenja ili prikrivanja drugog krivicnog dela, iz krvne ili bezobzirne osvete ili iz drugih niskih pobuda;

5) ko liši života službeno ili vojno lice pri vršenju poslova državne ili javne bezbednosti ili dužnosti cuvanja javnog reda, hvatanja ucinioca krivicnog dela ili cuvanja lica lišenog slobode ili ko liši života drugo lice pri vršenju ovih poslova i dužnosti koje obavlja na osnovu zakona ili drugih propisa;

6) ko sa umišljajem liši života više lica a ne radi se o ubistvu na mah ili ubistvu deteta pri porodaju.

(3) Saucesnik u izvršenju dela iz st. 1. i 2. ovog clana koji otkrije delo, izvršio ili organizatora može se bliže kazniti. (od 10/02)

#### Ubistvo na mah

##### Clan 48.

Ko drugog liši života na mah doveden bez svoje krivice u jaku razdraženost napadom ili teškim vredanjem od strane ubijenog, kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

#### Ubistvo iz nehata

##### Clan 49.

Ko drugog liši života iz nehata, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

#### Ubistvo deteta pri porodaju

##### Clan 50.

(1) Mati koja liši života svoje dete za vreme porodaja ili neposredno posle porodaja, dok traje poremećaj što ga je kod nje izazvao porodaj, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Za pokušaj ce se kazniti.

#### Navodenje na samoubistvo i pomaganje u samoubistvu

##### Clan 51.

(1) Ko navede drugog na samoubistvo ili mu pomogne u izvršenju samoubistva, pa ovo bude izvršeno, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ko delo iz stava 1. ovog clana ucini prema maloletniku koji je navršio 14 godina ili prema licu koje se nalazi u stanju bitno smanjene uracunljivosti, kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno prema maloletniku koji nije navršio cetrnaest godina ili prema neuracunljivom licu, ucinilac ce se kazniti po clanu 47. ovog zakona.

(4) Ko surovo ili necovecno postupa sa licem koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve podredenosti ili zavisnosti, pa ono usled takvog postupanja izvrši samoubistvo, koje se može pripisati nehatu ucinioca, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(5) Ako je usled dela iz prethodnih stavova samoubistvo samo pokušano, sud može ucinioca blaže kazniti.

## **Nedozvoljen prekid trudnoce**

### **Clan 52.**

(1) Ko protivno propisima o vršenju prekida trudnoce bremenitoj ženi sa njenim pristankom izvrši pobacaj, zapocene da vrši pobacaj ili joj pomogne da izvrši pobacaj, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ko se bavi vršenjem dela iz stava 1. ovog clana, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ko bremenitoj ženi bez njenog pristanka izvrši ili zapocene da vrši pobacaj, kaznice se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako usled dela iz st. 1. do 3. ovog clana nastupi smrt, teška telesna povreda ili teško narušenje zdravlja žene nad kojom je vršen prekid trudnoce, ucinilac ce se kazniti za delo iz stava 1. ovog clana zatvorom od šest meseci do pet godina, a za delo iz st. 2. i 3. ovog clana, zatvorom najmanje tri godine.

## **Teška telesna povreda**

### **Clan 53.**

(1) Ko drugog teško telesno povredi ili mu zdravlje teško naruši, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ko drugog telesno povredi ili mu zdravlje naruši tako teško da je usled toga doveden u opasnost život povredenog ili je uništen ili trajno i u znatnoj meri oslabljen koji važan deo njegovog tela ili koji važan organ, ili je prouzrokovana trajna nesposobnost za rad povredenog, ili trajno i teško narušenje njegovog zdravlja ili unakaženost, kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako povredeni umre usled povreda iz st. 1. i 2. ovog clana, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do dvanaest godina.

(4) Ko delo iz st. 1. i 2. ovog clana ucini iz nehata, kaznice se zatvorom do tri godine.

(5) Ko delo iz st. 1. do 3. ovog clana ucini na mah, doveden bez svoje krivice u jaku razdraženost napadom, ili teškim vredanjem od strane povredenog, kaznice se za delo iz stava 1. zatvorom do tri godine, a za delo iz st. 2. i 3. zatvorom od jedne do pet godina.

## **Laka telesna povreda**

### **Clan 54.**

(1) Ko drugog lako telesno povredi ili mu zdravlje lako naruši, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je takva povreda nanesena oružjem, opasnim orudem ili drugim sredstvom podobnim

da telo teško povredi ili zdravlje teško naruši, ucinilac ce se kazniti zatvorom do tri godine.

(3) Sud može uciniocu dela iz stava 2. ovog clana izreci sudsku opomenu, ako je ucinilac bio izazvan nepristojnim ili grubim ponašanjem oštecenog.

(4) Gonjenje za delo iz stava 1. ovog clana preduzima se po privatnoj tužbi.

## **Ucestvovanje u tuci**

### **Clan 55.**

Ko ucestvuje u tuci u kojoj je neko lišen života ili je drugom nanesena teška telesna povreda, kaznice se za samo ucestvovanje zatvorom od tri meseca do tri godine.

## **Ugrožavanje opasnim orudem pri tuci ili svadi**

### **Clan 56.**

Ko se pri kakvoj tuci ili svadi maši oružja, opasnog oruda ili drugog sredstva podobnog da telo teško povredi ili zdravlje teško naruši, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

## **Izlaganje opasnosti**

### **Clan 57.**

(1) Ko drugo lice ostavi bez pomoci u stanju ili prilikama opasnim za život koje je sam prouzrokovao, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako lice izloženo takvoj opasnosti usled toga bude teško telesno povredeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako lice izloženo takvoj opasnosti usled toga izgubi život, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

## **Napuštanje nemocnog lica**

### **Clan 58.**

(1) Ko nemocno lice koje mu je povereno ili o kojem je inace dužan da se stara, ostavi bez pomoci u prilikama opasnim za život ili zdravlje, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana nastupila teška telesna povreda ili teško narušenje zdravlja ostavljenog lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana nastupila smrt ostavljenog lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

## **Nepružanje pomoci**

### **Clan 59.**

Ko ne pruži pomoc licu koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život iako je to mogao uciniti bez opasnosti za sebe ili drugog, kaznice se zatvorom do jedne godine.

## **Glava osma**

### **KRIVICNA DELA PROTIV SLOBODA I PRAVA COVEKA I GRAĐANINA**

#### **Povreda ravnopravnosti gradana**

### **Clan 60.**

Ko na osnovu razlike u nacionalnosti, rasu, veroispovesti, politickom ili drugom ubedenju, etnickoj pripadnosti, polu, jeziku, obrazovanju ili društvenom položaju uskrati ili ograniciti prava gradana utvrđena ustavom, zakonom ili drugim propisom ili opštim aktom ili ratifikovanim međunarodnim ugovorom, ili ko na osnovu ove razlike daje gradanima povlastice ili pogodnosti, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

### **Clan 61.**

Ko suprotno propisima o ravnopravnoj upotrebi jezika ili pisama naroda i narodnosti Jugoslavije uskrati ili ograniciti gradaninu da pri ostvarivanju svojih prava upotrebi jezik odnosno pismo kojim se služi, kaznice se zatvorom do jedne godine.

## **Prinuda**

### **Clan 62.**

(1) Ko drugog silom ili ozbiljnom pretnjom prinudi da nešto ucini ili ne ucini ili trpi, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri godine.  
(2) Ko delo iz stava 1. ovog clana ucini pretnjom ubistvom ili teškom telesnom povredom, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

## **Protivpravno lišenje slobode**

### **Clan 63.**

(1) Ko drugog protivpravno zatvori, drži zatvorenog ili mu na drugi nacin oduzme slobodu kretanja, kaznice se zatvorom do jedne godine.  
(2) Za pokušaj ce se kazniti.  
(3) Ako protivpravno lišenje slobode ucini službeno lice zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(4) Ako je protivpravno lišenje slobode trajalo duže od trideset dana, ili je vršeno na svirep nacin, ili je licu koje je protivpravno lišeno slobode usled toga teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posledice, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako je lice koje je protivpravno lišeno slobode usled toga izgubilo život, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

## **Otmica**

### **Clan 64.**

(1) Ko silom, pretnjom, obmanom ili na drugi nacin odvede ili zadrži neko lice sa namerom da ga ne pusti na slobodu dok od njega ili drugog lica ne iznudi novac ili kakvu drugu imovinsku korist ili da njega ili kog drugog prindu da nešto drugo ucini, ne ucini ili trpi, kaznice se zatvorom *od jedne do pet godina (do 10/02) od jedne do sedam godina.*

(2) *Ko radi ostvarenja cilja otmice preti ubistvom ili teškom telesnom povredom otetom licu, ili ko delo iz stava 1. ovog clana ucini prema maloletnom licu, kaznice se zatvorom od jedne do osam godina. (do 10/02)*

(2) Ko radi ostvarenja cilja otmice preti ubistvom ili teškom telesnom povredom otetom licu, kaznice se zatvorom od tri do deset godina.

(3) Ucinilac dela iz st. 1. i 2. ovog clana koji dobrovoltljivo pusti na slobodu oteto lice, iako nije ostvaren cilj otmice, može se osloboediti od kazne.

(4) *Ako je oteto lice zadržano duže od deset dana ili je otmica izvršena na svirep nacin ili je licu koje je oteto teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posledice, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina. (do 10/02)*

(4) Ako je oteto lice zadržano duže od deset dana ili je otmica izvršena na svirep nacin, ili je licu koje je oteto teško narušeno zdravlje, ili je oteto maloletno lice, ili su nastupila druge teške posledice, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(5) Ako je oteto lice usled toga izgubilo život, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje *pet (do 10/02) sedam godina.*

## **Iznudivanje iskaza**

### **Clan 65.**

(1) Službeno lice koje u vršenju službe upotrebi silu ili pretnju ili drugo nedopušteno sredstvo ili nedopušten nacin u nameri da iznudi iskaz ili neku drugu izjavu od okrivljenog, svedoka, veštaka ili drugog lica, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je iznudivanje iskaza ili izjave praceno teškim nasiljem, ili ako su usled iznudenog iskaza nastupile osobito teške posledice za okrivljenog u

krivicnom postupku, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

### Zlostava u službi

#### Clan 66.

Službeno lice koje u vršenju službe drugog zlostavi, uvredi ili uopšte prema njemu postupi na nacin kojim se vreda ljudsko dostojanstvo, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

### Ugrožavanje sigurnosti

#### Clan 67.

(1) Ko ugrozi sigurnost nekog lica ozbiljnom pretnjom da ce napasti na život ili telo tog lica ili njemu bliskog lica, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ko delo iz stava 1. ovog clana ucini prema više lica, ili ako ovo delo izazove uznemirenost gradana, ili ko je delo izazvalo teške posledice, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Gonjenje za delo iz stava 1. ovog clana preduzima se po privatnoj tužbi.

### Narušavanje nepovredivosti stana

#### Clan 68.

(1) Ko neovlašceno prodre u tud stan ili zatvorene prostorije ili se na zahtev ovlašcenog lica odatile ne udalji, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne (do 10/02) tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinilo službeno lice u vršenju službe, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine (do 10/02) od šest meseci do pet godina.

(3) Za pokušaj dela iz st. 1. i 2. ovog clana kaznice se.

(4) Gonjenje za delo iz stava 1. ovog clana preduzima se po privatnoj tužbi.

### Protivzakonito pretresanje

#### Clan 69.

Službeno lice koje u vršenju službe protivzakonito vrši pretresanje stana, prostorija ili lica, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine (do 10/02) od šest meseci do pet godina.

### Neovlašceno prisluškivanje i tonsko snimanje

#### Clan 70.

(1) Ko posebnim uredajima neovlašceno prisluškuje ili tonski snimi razgovor ili izjavu koja mu nije namenjena, kaznice se novcanom kaznom

ili zatvorom do jedne godine (do 10/02) od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se lice koje omoguci nepozvanom licu da se upozna sa razgovorom ili izjavom koja je neovlašceno prisluškivana odnosno tonski snimana.

(3) Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog clana ucinilo službeno lice u vršenju službe, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine (do 10/02) od šest meseci do pet godina.

(4) Gonjenje za dela iz st. 1. i 2. ovog clana preduzima se po privatnoj tužbi.

### Neovlašceno fotografisanje

#### Clan 71.

(1) Ko neovlašceno ucini fotografски, filmski ili drugi snimak nekog lica bez njegovog pristanka, a pri tome osetno zadre u njegov licni život, ili ko takav snimak preda ili pokazuje trećem licu ili mu na drugi nacin omoguci da se sa njim upozna, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1. ovog clana, ucini službeno lice u vršenju službe, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine (do 10/02) od šest meseci do pet godina.

(3) Gonjenje za delo iz stava 1. ovog clana preduzima se po privatnoj tužbi.

### Neovlašceno objavlјivanje tudeg spisa, portreta, fotografije, filma ili fonograma

#### Clan 71a.

(1) Ko neovlašceno objavi ili prikaže spis, portret, fotografiju, film ili fonogram licnog karaktera bez pristanka lica koje je spis sastavilo ili na koga se spis odnosi, odnosno bez pristanka lica koje je prikazano na portretu, fotografiji ili filmu ili ciji je glas snimljen na fonogramu ili bez pristanka drugog lica ciji se pristanak po zakonu traži i time osetno zadre u licni život tog lica, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

### Povreda tajnosti pisama ili drugih pošiljki

#### Clan 72.

(1) Ko neovlašceno otvori tude pismo ili telegram ili kakvo drugo zatvoreno pismo ili pošiljku, ili na drugi nacin povredi njihovu tajnost, ili ko neovlašceno zadrži, prikrije, uništi ili drugom pred tude pismo, telegram, zatvoreno pismeno ili pošiljku, kaznice se novcanom kaznom (do 10/02) ili zatvorom do šest meseci (do 10/02) do jedne godine.

(2) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili da drugom nanese kakvu štetu, saopšti drugom tajnu koju je saznao povredom tajnosti tudeg pisma, telegrama ili kakvog drugog zatvorenog pismena ili pošiljke, ili se tom tajnom posluži, kaznice se zatvorom *do jedne godine (do 10/02 od tri meseca do tri godine)*.

(3) Ako delo iz st. 1. i 2. ovog clana ucini službeno lice u vršenju službe, kaznice se *za delo iz stava 1. zatvorom od tri meseca do tri godine, a za delo iz stava 2. (do 10/02)* zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Gonjenje za dela iz st. 1. i 2. ovog clana preduzima se po privatnoj tužbi.

### **Neovlašeno otkrivanje tajne**

#### **Clan 73.**

(1) Advokat, branilac, lekar ili drugi zdravstveni radnik ili drugo lice koje neovlašeno otkrije tajnu koju je saznalo u vršenju svog poziva, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Nece se kazniti za delo iz stava 1. ovog clana ko otkrije tajnu u opštem interesu ili u interesu drugog lica koji je pretežniji od interesa cuvanja tajne.

(3) Gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

### **Povreda prava na podnošenje pravnog sredstva**

#### **Clan 74.**

(1) Ko u vršenju svoje radne obaveze sprecava drugog da koristi svoje pravo na podnošenje žalbe ili nekog drugog pravnog sredstva, prigovora, molbe ili predstavke, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1. ovog clana ucini službeno lice zloupotrebom svog službenog položaja ili ovlaštenja, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

### **Sprecavanje štampanja i rasturanja štampanih stvari i emitovanja radio i televizijskog programa**

#### **Clan 75.**

(1) Ko neovlašeno sprecava štampanje, prodaju ili rasturanje knjiga, casopisa, novina, audio i video kaseta ili drugih štampanih stvari, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i ko neovlašeno sprecava ili ometa emitovanje radio i televizijskog programa.

### **Sprecavanje ili ometanje javnog skupa**

#### **Clan 76.**

(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom, obmanom ili na drugi nacin spreci ili ometa sazivanje ili održavanje javnog skupa na koji gradani imaju pravo po zakonu, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1. ovog clana ucini službeno lice zloupotrebom svog položaja ili ovlaštenja, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

### **Povreda slobode kretanja i nastanjivanja**

(od 10/02)

#### **Clan 76a**

(1) Ko protivpravno uskrati ili ogranicu gradaninu Savezne Republike Jugoslavije slobodu kretanja ili nastanjivanja na teritoriji Republike Srbije, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1. ovog clana ucini službeno lice u vršenju službe, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

#### *Glava deveta*

### **KRIVICNA DELA PROTIV SAMOUPRAVLJANJA**

#### **Povreda samoupravljanja**

#### **Clan 77.**

*(1) Ko svesnim kršenjem propisa ili samoupravnih opštih akata ili na drugi protivpravni nacin sprecava u samoupravnoj organizaciji ili zajednici samoupravno organizovanje, ili onemogucava ili teže omeđa rad i odlucivanje organa samoupravljanja, kaznice se zatvorom do tri godine.*

*(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana izvršeno silom, pretnjom, na organizovan nacin, iskoriščavanjem društvenog položaja ili uticaja ili od strane službenog ili odgovornog lica zloupotrebom položaja ili ovlaštenja ili je izazvalo teži poremećaj samoupravljanja ili samoupravnih odnosa, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.*

#### **Povreda prava na samoupravljanje**

#### **Clan 78.**

*(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom, svesnim kršenjem propisa ili samoupravnih opštih akata ili na drugi protivpravni nacin nekog spreci ili onemoguci da samoupravno odlucuje o svojim licnim i zajednickim interesima, ili ga ometa ili spreci u ostvarivanju drugog samoupravnog prava, kaznice se zatvorom do tri godine.*

*(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana izvršilo službeno lice ili odgovorno lice zloupotrebom položaja ili ovlaštenja, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.*

#### **Zloupotreba samoupravljanja**

#### **Clan 79.**

*(1) Ko zloupotrebiti svog položaja ili ovlaštenja ili kao clan organa samoupravljanja utice da organ samoupravljanja doneše odluku kojom se krši ustav, zakon ili drugi propis ili samoupravni opšti akt, pa usled toga takva odluka bude donesena, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.*

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i ko koristeci svoj položaj ili ovlašćenje ili kao član organa samoupravljanja utice da organ samoupravljanja prikrije krivично delo za koje se goni po službenoj dužnosti ili privredni prestup koji je izvršen u organizaciji udruženog rada, drugom društvenom pravnom licu ili zajednici ili državnom organu, pa usled toga krivично delo ili privredni prestup ne bude prijavljen.

(3) U osobito teškom slučaju dela iz st. 1. i 2. ovog clana, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

## Glava deveta

### KRIVICNA DELA PROTIV IZBORNIH PRAVA I SLOBODE IZJAŠNJAVA

#### Povreda prava kandidovanja na izborima

##### Clan 79a.

Ko kršenjem zakona ili drugih propisa donetih na osnovu zakona ili na drugi protivpravan nacin spreci ili onemoguci kandidovanje na izborima, kaznice se zatvorom *do jedne godine (do 10/02)* od šest meseci do pet godina.

#### Povreda prava glasanja

##### Clan 80.

(1) Ko drugog, u nameri da mu onemoguci izvršenje prava glasanja, protivzakonito ne uvede u spisak glasaca, izbriše iz tog spiska ili ga na drugi nacin onemoguci da glasa, kaznice se zatvorom *do jedne godine (do 10/02)* od šest meseci do pet godina.

(2) Istom kaznom kaznice se i ko drugog, u nameri da mu omoguci glasanje, protivpravno uvede u spisak glasaca ili mu na drugi protivzakonit nacin omoguci da glasa iako na to nema pravo.

#### Povreda slobode opredeljenja pri glasanju

##### Clan 81.

(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom, podmicivanjem ili na drugi nedozvoljeni nacin prinudi drugog ili na njega utice da na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu vrši ili ne vrši pravo glasanja ili da glasa za ili protiv određenog kandidata odnosno predloga, kaznice se zatvorom *do jedne godine (do 10/02)* od šest meseci do pet godina.

(2) Ako delo iz stava 1. ovog clana ucini član birackog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa izborima ili glasanjem, kaznice se zatvorom *od tri meseca do tri godine (do 10/02)* od jedne do deset godina.

(3) Ko posle obavljenih izbora, glasanja o opozivu ili glasanja na referendumu pozove glasaca na odgovornost zbog glasanja ili zahteva od njega da kaže kako je glasao ili zašto nije glasao, kaznice se

novcanom kaznom ili zatvorom *do jedne godine (do 10/02)* od šest meseci do pet godina.

#### Zloupotreba prava glasanja

##### Clan 82.

Ko na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu glasa umesto drugog lica pod njegovim imenom ili na istom glasanju glasa više od jedanput, kaznice se *novcanom kaznom ili (do 10/02)* zatvorom *do jedne godine (do 10/02)* od šest meseci do pet godina.

#### Povreda tajnosti glasanja

##### Clan 83.

(1) Ko na izborima, glasanju o opozivu ili referendumu povredi tajnost glasanja, kaznice se *novcanom kaznom ili (do 10/02)* zatvorom *do šest meseci (do 10/02)* od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana došlo do narušavanja javnog reda i mira i ugrožavanja imovine veceg obima ili dovodenja u opasnost života više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do sedam godina. (od 10/02)

(3) Ako je usled dela iz stava 2. ovog clana došlo do telesne povrede ili smrti nekog lica ili je došlo do oštecenja imovine veceg obima, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina. (od 10/02)

(2) Ako delo iz stava 1. ovog clana ucini član birackog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa izborima ili glasanjem, kaznice se zatvorom *do tri godine (do 10/02)* od tri meseca do pet godina.

#### Falsifikovanje izbora i glasanja

##### Clan 84.

Clan organa za sprovodenje izbora ili referendumu ili drugo lice koje vrši dužnosti u vezi sa izborima ili glasanjem, koji na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu izmeni broj datih glasova dodavanjem ili oduzimanjem glasackih listica ili glasova pri prebrojavanju, ili objavi rezultat izbora ili glasanja koji ne odgovara obavljenom glasanju, kaznice se zatvorom do tri godine.

#### Uništavanje dokumenata o izborima i glasanju

##### Clan 85.

Ko na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu uništi, ošteti ili prikrije neki dokument o izborima ili glasanju ili bilo koji predmet namenjen izborima ili glasanju kaznice *se*

novcanom kaznom ili (do 10/02) zatvorom do jedne godine (do 10/02) najmanje jednu godinu.

## **Glava deseta**

### **KRIVICNA DELA PROTIV RADNIH ODNOSA**

#### **Povreda prava iz radnog odnosa**

##### **Clan 86.**

Ko se svesno ne pridržava zakona ili drugih propisa, kolektivnih ugovora i drugih opštih akata o pravima iz radnog odnosa i o posebnoj zaštiti na radu omladine, žena i invalida rada, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

#### **Povreda upravljanja**

##### **Clan 86a.**

(1) Ko svesnim kršenjem propisa ili na drugi protivpravan nacin spreci ili onemoguci odlucivanje organa upravljanja ili drugog organa u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji, kaznice se zatvorom do tri godine.  
(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana izvršeno silom, pretnjom, na organizovan nacin, iskoriščavanjem društvenog položaja ili uticaja od strane službenog ili odgovornog lica ili zloupotrebom položaja ili ovlašcenja ili je izazvalo teži poremećaj u upravljanju, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

#### **Povreda prava na upravljanje**

##### **Clan 86b.**

(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom, svesnim kršenjem propisa ili na drugi protivpravan nacin nekog spreci ili onemoguci da kao clan organa upravljanja ili drugog organa ucestvuje u radu i odlucivanju u tom organu, kaznice se zatvorom do tri godine.  
(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana izvršilo službeno lice ili odgovorno lice zloupotrebom položaja ili ovlašcenja, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

#### **Zloupotreba položaja u organu upravljanja**

##### **Clan 86v.**

Ko zloupotrebom svog položaja ili ovlašcenja u organu upravljanja utice da organ upravljanja ciji je clan doneše odluku kojom se krši Ustav, zakon ili drugi propis ili opšti akt, pa usled toga takva

odлуka bude donesena, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

#### **Povreda prava na štrajk**

##### **Clan 86g.**

(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom ili na drugi protivzakonit nacin sprecava ili onemogucava zaposlene da, u skladu sa zakonom, organizuju štrajk, ucestvuju u njemu ili na drugi nacin ostvaruju pravo na štrajk, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se poslodavac ili drugo odgovorno lice koje otpusti radnika sa posla zbog njegovog učešća u štrajku koji je organizovan u skladu sa zakonom ili prema njemu primeni druge mere kojima se povreduju njegova prava iz radnog odnosa.

#### **Zloupotreba prava na štrajk**

##### **Clan 86d.**

Ko organizuje ili vodi štrajk na nacin i pod uslovima suprotnim zakonu i time dovede u opasnost život ili zdravlje ljudi ili imovinu veceg obima ili ako usled toga nastupe druge teške posledice, ako time nije ostvareno obeležje drugog krivicnog dela, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

#### **Povreda prava iz socijalnog osiguranja**

##### **Clan 87.**

Ko se svesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o socijalnom osiguranju i time uskrati ili ogranicci nekom licu pravo koje mu po tim propisima pripada, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

#### **Zloupotreba prava iz socijalnog osiguranja**

##### **Clan 88.**

Ko simuliranjem ili prouzrokovanjem bolesti ili nesposobnosti za rad postigne da mu se prizna neko pravo iz socijalnog osiguranja koje mu po zakonima ili drugim propisima ili opštim aktima ne bi pripadalo, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

#### **Povreda prava za vreme privremene nezaposlenosti**

##### **Clan 89.**

Ko se svesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o pravima gradana za

vreme privremene nezaposlenosti i time drugom uskrsati ili ograniciti pravo koje mu po tim propisima pripada, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

### **Nepreduzimanje mera zaštite na radu**

#### **Clan 90.**

(1) Lice odgovorno za preduzimanje mera zaštite na radu koje se svesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o merama zaštite na radu iako zna da usled toga može nastupiti opasnost za život ili zdravlje radnika, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Pri izricanju uslovne osude sud može učiniocu postaviti obavezu da u odredenom roku postupi po propisima o merama zaštite na radu.

### **Neizvršenje odluke o vracanju radnika na rad**

#### **Clan 91.**

Službeno ili odgovorno lice u preduzecu, radnji, ustanovi ili drugoj organizaciji koje ne postupi po pravnosnažnoj odluci kojom je odluceno o vracanju radnika na rad, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

## **Glava jedanaesta KRIVICNA DELA PROTIV CASTI I UGLEDA**

### **Kleveta**

#### **Clan 92.**

(1) Ko za drugog iznosi ili pronosi štograd neistinito što može škoditi njegovoj casti i ugledu, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja i komuniciranja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, učinilac ce se kazniti zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je ono što se neistinito iznosi ili pronosi takvog znacaja da je dovelo ili moglo dovesti do teških posledica za oštecenog, učinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Ako okrivljeni dokaže istinitost svog tvrdjenja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onoga što je iznosio ili pronosio neće se kazniti za klevetu, ali se može kazniti za uvredu (clan 93.), odnosno za omalovažavanje prebacivanjem za krivicno delo (clan 95.).

(5) Ko za drugog lažno iznosi ili pronosi da je učinio krivicno delo za koje se goni po službenoj dužnosti kaznice se za klevetu iako je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onog što je iznosio ili pronosio, ukoliko iznošenje ili pronošenje nije učinjeno pod uslovima iz clana 96. stav 2. ovog zakona. Istinitost cinjenice da je neko učinio krivicno delo za koje se goni po službenoj dužnosti može se dokazati samo pravnosnažnom presudom, a drugim dokaznim sredstvima samo ako gonjenje ili sudenje nije moguce ili nije dozvoljeno.

### **Uvreda**

#### **Clan 93.**

(1) Ko uvredi drugog, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja i komuniciranja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, učinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili kaznom zatvora do šest meseci.

(3) Ako je uvredeni uvredu povratio može sud obe ili jednu stranu kazniti ili oslobođiti od kazne.

### **Iznošenje licnih i porodicnih prilika**

#### **Clan 94.**

(1) Ko iznosi ili pronosi štograd iz licnog ili porodicnog života nekog lica što može škoditi njegovoj casti ili ugledu, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja i komuniciranja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, učinilac ce se kazniti zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je ono što se iznosi ili pronosi takvog znacaja da je dovelo ili moglo dovesti do teških posledica za oštecenog, učinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Istinitost ili neistinitost onog što se iznosi ili pronosi u pogledu licnog ili porodicnog života nekog lica ne može se dokazivati, osim u slučaju iz clana 96. stav 3. ovog zakona.

### **Omalovažavanje prebacivanjem za krivicno delo**

#### **Clan 95.**

(1) Ko u nameri da drugog omalovaži ovom prebacu da je učinio kakvo krivicno delo ili da je osudivan zbog kakvog krivicnog dela, ili to u istoj

nameri nekom saopšti, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja ili komuniciranja ili slicnih sredstava ili na javnom skupu, ucinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

### **Nekažnjavanje za krivicna dela iz cl. 92. do 94.**

#### **Clan 96.**

(1) Nece se kazniti ko se uvredljivo izrazi o drugome u naucnom, književnom ili umetnickom delu, ozbiljnoj kritici, vršenju službene dužnosti, novinarskog poziva, političke ili druge društvene delatnosti, odbrani nekog prava ili pri zaštiti opravdanih interesa, ako iz nacina izražavanja ili drugih okolnosti proizilazi da to nije ucinjeno u nameri omalovažavanja.

(2) U slučajevima iz stava 1. ovog clana nece se kazniti ko za drugog iznosi ili pronosi da je ucinio krivicno delo za koje se goni po službenoj dužnosti iako ne postoji pravnosnažna presuda (clan 92. stav 5.) ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onog što je iznosio ili pronosio.

(3) Za iznošenje ili pronošenje licnih ili porodičnih prilika koje je ucinjeno u vršenju službene dužnosti, političke ili druge društvene delatnosti, odbrani nekog prava ili pri zaštiti opravdanih interesa, ucinilac se nece kazniti ako dokaže istinitost svog tvrdenja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onog što je iznosio ili pronosio.

### **Izricanje sudske opomene za krivicna dela iz cl. 92. do 95.**

#### **Clan 97.**

Sud može uciniocu krivicnog dela iz cl. 92. do 95. ovog zakona izreci sudska opomenu u slučaju ako je ucinilac bio izazvan nepristojnim ili grubim postupanjem oštecenog, ako je pred sudom izjavio spremnost da se oštecenom izvini, a u slučaju krivicnih dela iz cl. 92. do 94. ovog zakona i ako je opozvao pred sudom ono što je iznosio ili pronosio.

### **Povreda ugleda Republike Srbije ili druge republike u Saveznoj Republici Jugoslaviji**

#### **Clan 98.**

(1) Ko javno izloži poruzi Republiku Srbiju ili drugu republiku u Saveznoj Republici Jugoslaviji,

njihovu zastavu, grb ili himnu, ili predsednika republike, skupštinu ili vladu, predsednika skupštine ili predsednika vlade u vezi sa vršenjem njihove funkcije, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Za izlaganje poruzi najviših organa ili predstavnika tih organa ucinilac se nece kazniti ako se uvredljivo izrazi u naucnom, književnom ili umetnickom delu, u ozbiljnoj kritici, u izvršavanju službene dužnosti, novinarskog poziva, političke i druge društvene delatnosti, u odbrani nekog prava ili zaštiti opravdanih interesa ako se iz nacina izražavanja ili iz drugih okolnosti vidi da to nije ucinio u nameri omalovažavanja ili ako dokaže istinitost svog tvrdenja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onoga što je iznosio ili pronosio.

### **Izlaganje poruzi naroda i narodnosti Jugoslavije**

#### **Clan 100.**

(1) Ko javno izloži poruzi narode ili narodnosti Jugoslavije ili etničke grupe koje žive u njoj, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Na ucinioца dela iz stava 1. ovog clana primenjuju se odredbe clana 98. stava 2. ovog zakona.

### **Gonjenje za krivicno delo protiv casti i ugleda**

#### **Clan 101.**

(1) Gonjenje za dela iz cl. 92. do 95. ovog zakona preduzima se po privatnoj tužbi.

(2) Ako su dela iz cl. 92. i 93. ovog zakona ucinjena prema teritorijalnoj jedinici, državnom organu ili prema službenom ili vojnom licu u vezi sa vršenjem njihove funkcije, gonjenje se preduzima po službenoj dužnosti.

(3) Ako su dela iz cl. 92. do 94. ovog zakona ucinjena prema umrlom licu, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi bracnog druga ili lica koje je sa umrlim živelo u trajnoj vanbracnoj zajednici, srodnika u pravoj liniji, brata ili sestre umrlog lica.

### **Objavlјivanje sudske presude**

#### **Clan 102.**

Pri osudi za delo klevete nanesene putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja i komuniciranja ili slicnih sredstava, sud na zahtev tužioca može odluciti da se o trošku osudenog istim putem ili na drugi odgovarajuci nacin objavi sudska presuda u celini ili u izvodu.

## **Glava dvanaesta KRIVICNA DELA PROTIV DOSTOJANSTVA LICNOSTI I MORALA**

### **Silovanje**

#### **Clan 103.**

(1) Ko prinudi na obljudbu žensko lice *sa kojim ne živi u bracnoj zajednici (do 10/02)* upotreboom sile ili pretnjom da ce neposredno napasti na život ili telo tog ili njemu bliskog lica, kaznice se zatvorom *od jedne do deset (do 10/02)* najmanje jednu godinu.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana nastupila teška telesna povreda ženskog lica ili je delo izvršeno od strane više lica ili na narocito svirep ili narocito ponižavajuci nacin, *ili je imalo za posledicu trudnoci ili težu zaraznu bolest (od 10/02)*, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje *jednu (do 10/02) tri godine*.

(3) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno prema maloletnom licu ili je usled njegovog izvršenja nastupila smrt ženskog lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje *tri (do 10/02) pet godina*.

#### **Prinuda na obljudbu ili protivprirodni blud**

#### **Clan 104.**

(1) Ko prinudi na obljudbu žensko lice *sa kojim ne živi u bracnoj zajednici (do 10/02)* ozbiljnom pretnjom da ce za to ili njemu blisko lice otkriti nešto što bi naškodilo njihovoj casti ili ugledu ili ozbiljnom pretnjom drugim teškim zlom, ukoliko ne postoje obeležja nekog drugog krivicnog dela, kaznice se zatvorom *od šest meseci do pet godina (do 10/02) od jedne do deset godina*.

(2) Istom kaznom kaznice se i ko na nacin iz stava 1. ovog clana izvrši protivprirodan blud nad drugim licem.

(3) Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog clana izvršeno od strane više lica ili na narocito svirep ili na narocito ponižavajuci nacin ili prema maloletnom ženskom licu koje je navršilo 14 godina, *ili je imalo za posledicu trudnoci ili težu zaraznu bolest (od 10/02)*, kaznice se zatvorom *od jedne do deset godina (do 10/02) najmanje tri godine*.

#### **Obljudba ili protivprirodni blud nad nemocnim licem**

#### **Clan 105.**

(1) Ko nad ženskim licem *sa kojim ne živi u bracnoj zajednici (do 10/02)* izvrši obljudbu iskoristivši duševno oboljenje, privremenu duševnu poremecenost, nemoc ili kakvo drugo stanje tog lica usled kojeg

ono nije sposobno za otpor, kaznice se zatvorom *od tri meseca do pet godina (do 10/02) od jedne do osam godina*.

(2) Istom kaznom kaznice se i ko na nacin iz stava 1. ovog clana izvrši protivprirodni blud nad drugim licem.

(3) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana nastupila teška telesna povreda nemocnog lica ili je delo izvršeno od strane više lica ili na narocito svirep ili narocito ponižavajuci nacin, *ili je imalo za posledicu trudnoci ili težu zaraznu bolest (od 10/02)*, ucinilac ce se kazniti zatvorom *od jedne do deset godina (do 10/02) najmanje tri godine*.

(4) *Ako je delo iz (1) i (2) ovog clana ucinjeno prema maloletnom licu koje je navršilo 14 godina ili je usled njegovog izvršenja nastupila smrt nemocnog lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje pet godina (do 17/95-529 od 17.05.1995.g.)*

(4) Ako je delo ucinjeno prema maloletnom licu koje je navršilo 14 godina ili je usled njegovog izvršenja nastupila smrt maloletnog lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

#### **Obljudba ili protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo cetrnaest godina**

#### **Clan 106.**

(1) Ko izvrši obljudbu ili protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo 14 godina, kaznice se zatvorom *od šest meseci do pet godina (do 10/02) od jedne do deset godina*.

(2) Ko delo iz stava 1. ovog clana izvrši nad nemocnim licem koje nije navršilo 14 godina ili upotreboom sile ili pretnjom da ce neposredno napasti na život ili telo tog ili njemu bliskog lica, kaznice se zatvorom najmanje *jednu (do 10/02) tri godine*.

(3) Ako je izvršenjem dela iz st. 1. i 2. ovog clana maloletnom licu naneta teška telesna povreda ili je delo izvršeno od strane više lica ili na narocito svirep ili narocito ponižavajuci nacin, *ili je imalo za posledicu trudnoci ili težu zaraznu bolest (od 10/02)*, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje *tri (do 10/02) pet godina*.

(4) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana nastupila smrt maloletnog lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje *pet (do 10/02) deset godina*.

#### **Obljudba ili protivprirodni blud zloupotrebom položaja**

#### **Clan 107.**

(1) Ko zloupotrebom svog položaja navede na obljudbu ili protivprirodni blud *žensko (do 10/02)* lice koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve

podredenosti ili zavisnosti, kaznice se zatvorom *od tri meseca do tri godine (do 10/02) od šest meseci do pet godina.*

(2) Nastavnik, vaspitac, staralac, usvojilac, ocuh, ili drugo lice koje zloupotrebom svog položaja izvrši obljudbu ili protivprirodni blud sa maloletnim licem starijem od cetrnaest godina koje mu je povereno radi ucenja, vaspitanja, cuvanja ili nege, kaznice se zatvorom *od šest meseci do pet godina (do 10/02) od jedne do deset godina.*

(3) Ako je delo iz stava 2. ovog clana ucinjeno prema licu koje nije navršilo cetrnaest godina, *ili je imalo za posledicu trudnoca ili težu zaraznu bolest (od 10/02)* ucinilac ce se kazniti zatvorom *od jedne do osam godina (do 10/02) najmanje tri godine.*

### **Bludne radnje**

#### **Clan 108.**

Ko u slucajevima iz cl. 103. do 107. ovog zakona izvrši samo bludnu radnju, kaznice se zatvorom do tri godine.

### **Zavodenje**

#### **Clan 109.**

(1) Ko lažnim obecanjem braka navede na obljudbu maloletno žensko lice koje je navršilo cetrnaest godina, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

### **Protivprirodni blud**

#### **Clan 110.**

(1) Ko prinudi na protivprirodni blud drugo lice upotrebom sile ili pretnjom da ce neposredno napasti na život ili telo tog ili njemu bliskog lica, kaznice se zatvorom *od jedne do deset godina (do 10/02) najmanje jednu godinu.*

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana nastupila teška telesna povreda prinudenog lica ili je delo izvršeno od strane više lica ili na narocito svirep ili na narocito ponižavajuci nacin, *ili je imalo za posledicu težu zaraznu bolest (od 10/02),* ucinilac ce se kazniti zatvorom *najmanje jednu godinu (do 10/02) najmanje tri godine.*

(3) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno prema maloletnom licu koje je navršilo cetrnaest godina ili je usled njegovog izvršenja nastupila smrt prinudenog lica, ucinilac ce se kazniti najmanje *tri (do 10/02) pet godina.*

(4) Za protivprirodni blud sa maloletnim licem muškog pola koje je navršilo cetrnaest godina, ucinilac ce se kazniti zatvorom do jedne godine.

### **Podvodenje ili omogucavanje vršenja bluda**

#### **Clan 111.**

(1) Ko podvede maloletno lice, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ko omogucava vršenje bluda sa, maloletnikom, kaznice se zatvorom do tri godine.

(3) Kaznom iz stava 2. ovog clana kaznice se ko za nagradu podvede žensko lice ili ko za nagradu omogucava vršenje bluda.

### **Glava trinaesta KRIVICNA DELA PROTIV BRAKA I PORODICE**

### **Dvobracnost**

#### **Clan 112.**

(1) Ko zakljuci novi brak, iako se vec nalazi u braku, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i ko zakljuci brak sa licem za koje zna da se nalazi u braku.

### **Zakljucenje ništavog braka**

#### **Clan 113.**

(1) Ko zakljucujuci brak prikrije od druge strane neku cinjenicu zbog koje je brak ništav ili drugu stranu dovede ili održava u takvoj zabludi zbog koje je brak ništav, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Gonjenje se može preduzeti samo ako je tako zakljucen brak poništen iz razloga navedenih u stavu 1. ovog clana.

### **Prinuda na zakljucenje braka**

#### **Clan 113a.**

(1) Ko prinuduje žensko lice na zakljucenje braka, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je žensko lice maloletno, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do tri godine.

### **Omogucavanje zakljucenja nedozvoljenog braka**

#### **Clan 114.**

Službeno lice ovlašćeno za zakljucenje braka koje u vršenju svoje službene dužnosti svesno dozvoli da se zakljuci brak koji je po zakonu zabranjen ili ništav, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

## **Vanbracna zajednica sa maloletnim licem**

### **Clan 115.**

(1) Punoletno lice koje živi u vanbracnoj zajednici sa maloletnim licem koje je navršilo četrnaest godina, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se roditelji, usvojilac ili staralac koji maloletnom licu koje je navršilo četrnaest godina dopusti da živi u vanbracnoj zajednici sa drugim licem, ili ga na to navede.

(3) Ako je delo iz stava 2. ovog clana učinjeno iz koristoljublja, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(4) Ako se brak zaključi, gonjenje se neće preduzeti, a ako je preduzeto, obustavice se.

### **Oduzimanje maloletnog lica**

### **Clan 116.**

(1) Ko maloletno lice protivpravno zadrži ili oduzme od roditelja, usvojioca, staraoca ili od ustanove odnosno lica kojima je ono povereno ili onemogucava izvršenje odluke o dodeli maloletnog lica, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko delo iz stava 1. ovog clana učini iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda, ili maloletno lice odvede u inostranstvo (od 10/02), kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

### **Promena porodicnog stanja**

### **Clan 117.**

(1) Ko podmetanjem, zamenom ili na drugi nacin promeni porodicno stanje deteta, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

### **Zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica**

### **Clan 118.**

(1) Roditelji, usvojilac, staralac ili drugo lice koje grubim zanemarivanjem svoje dužnosti zbrinjavanja i vaspitanja zapusti maloletno lice o kome je dužno da se stara, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Roditelj, usvojilac, staralac ili drugo lice koje zlostavlja maloletno lice ili ga prinudava na preteran rad ili rad koji ne odgovara uzrastu maloletnog lica ili na prosjacenje ili ga iz koristoljublja navodi na vršenje drugih radnji koje su štetne za njegov razvitak, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

### **Nasilje u porodici**

#### **Clan 118a. (od 10/02)**

(1) Ko upotreboti sile ili ozbiljnom pretnjom da će napasti na život ili telo povrede ili ugrožava telesni ili duševni integritet clana porodice, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1. ovog clana korišćeno oružje, opasno orude ili sredstvo podobno da telo teško povredi ili zdravlje teško naruši, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana nastupila teška telesna povreda ili trajno i teško narušavanje zdravlja clana porodice ili je delo izvršeno prema maloletniku, učinilac će se kazniti zatvorom od dve do deset godina.

(4) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana nastupila smrt clana porodice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

#### **Izbegavanje davanja izdržavanja (do 10/02)**

#### **Nedavanje izdržavanja**

### **Clan 119.**

(1) Ko izbegava da daje izdržavanje za lice koje je po zakonu dužno da izdržava, a ta dužnost je utvrđena na osnovu izvršne sudske odluke ili izvršnog poravnjanja pred sudom ili drugim nadležnim organom, kaznice se zatvorom do jedne godine. (do 10/02)

(1) Ko ne daje izdržavanje za lice koje je po zakonu dužan da izdržava, u iznosu i na nacin kako je to utvrđeno izvršnom sudscom odlukom ili izvršnim poravnjanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako su usled dela i stava 1. ovog clana nastupile teške posledice za izdržavano lice, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(3) Pri izricanju uslovne osude sud može učiniku postaviti obavezu da namiri dospele obaveze i da uredno placa izdržavanje.

### **Kršenje porodicnih obaveza**

### **Clan 120.**

(1) Ko grubim kršenjem svojih porodicnih obaveza predvidenih zakonom ostavi u teškom položaju ili napusti clana porodice koji nije u stanju da se sam o sebi stara, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako clan porodice usled toga izgubi život ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Pri izricanju uslovne osude sud može učiniocu postaviti uslov da uredno ispunjava svoje obaveze predvidene zakonom.

### Rodoskrvnjenje

#### Clan 121.

Ko izvrši obljudbu sa srodnikom po krvi u pravoj liniji ili sa bratom odnosno sestrom, kaznice se zatvorom do tri godine.

### Glava cetrnaesta KRIVICNA DELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI I COVEKOVE SREDINE

#### Prenošenje zarazne bolesti

#### Clan 122.

(1) Ko ne postupajući po propisima, odlukama ili naredbama kojima nadležni organ ili organizacija određuje preglede, dezinfekciju, izdvajanje bolesnika ili neke druge mere za suzbijanje ili sprecavanje zaraznih bolesti kod ljudi, prouzrokuje prenošenje zarazne bolesti, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ko ne postupajući po propisima, odlukama ili naredbama iz stava 1. ovog clana u pogledu suzbijanja ili sprecavanja zaraznih bolesti kod životinja, koje se mogu preneti na ljudе, prouzrokuje prenošenje zarazne bolesti na ljudе.

(3) Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog clana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

#### Prenošenje narocito opasne bolesti

##### Clan 122a (od 10/02)

Ko znajuci da je zaražen narocito opasnom bolešcu zarazi tom bolešcu drugoga koji nije znao ili nije mogao da zna za njegovu bolest, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

#### Nepostupanje po zdravstvenim propisima za vreme epidemije

#### Clan 123.

(1) Ko za vreme epidemije kakve opasne zarazne bolesti kod ljudi ne postupi po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mere za njeno suzbijanje ili sprecavanje, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ko za vreme epidemije kakve opasne zarazne bolesti

kod životinja, koja se može preneti na ljudе, ne postupi po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mere za njeno suzbijanje ili sprecavanje.

(3) Ako je delo iz st. 1. i 2. učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

#### Prenošenje polne bolesti

#### Clan 124.

(1) Ko znajuci da je zaražen polnom bolešcu, vršenjem obljube ili na drugi nacin drugog zarazi tom bolešcu, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

#### Zaposlenje lica obolelih od zarazne bolesti

#### Clan 125.

(1) Ko u bolnici, porodilištu, internatu, školi, preduzecu ili drugoj organizaciji u kojoj se rukuje predmetima ishrane ili vrše higijenske usluge, ne primeni odgovarajuće higijenske mere ili protivno zdravstvenim propisima primi na rad ili drži na radu lice koje boluje od zarazne bolesti, pa usled toga dode do prenošenja zarazne bolesti, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

#### Nesavesno lecenje bolesnika

#### Clan 126.

(1) Lekar koji pri pružanju lekarske pomoci primeni ocigledno nepodobno sredstvo ili ocigledno nepodoban nacin lecenja, ili ne primeni odgovarajuće higijenske mere ili uopšte nesavesno postupa i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i drugi zdravstveni radnik koji pri pružanju medicinske pomoci ili nege ili pri vršenju druge zdravstvene delatnosti nesavesno postupa i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica.

(3) Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog clana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

## **Neukazivanje lekarske pomoci**

### **Clan 127.**

(1) Lekar koji protivno svojoj lekarskoj dužnosti odbije da ukaže lekarsku pomoc licu kome je takva pomoc potrebna a koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.  
(2) Ako usled dela iz stava 1. ovog clana lice kome nije ukazana lekarska pomoc bude teško povredeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako usled dela iz stava 1. ovog clana lice kome nije ukazana lekarska pomoc umre, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

## **Nadrilekarstvo**

### **Clan 128.**

(1) Ko se, nemajuci propisanu strucnu spremu, bavi lecenjem ili pružanjem medicinske pomoci, kaznice se zatvorom *do jedne godine i novcanom kaznom (od 10/02)* od tri meseca do tri godine.  
(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz koristoljublja, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina i novcanom kaznom. (od 10/02)

## **Nadriapotekarstvo**

### **Clan 128a (od 10/02)**

(1) Ko se neovlašeno bavi spravljanjem i izdavanjem lekova ili drugih supstanci za lecenje, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom od tri meseca do tri godine.  
(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz koristoljublja, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina i novcanom kaznom.

### **Proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih životnih namirnica (do 10/02)**

## **Proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih proizvoda**

### **Clan 129.**

(1) Ko proizvodi radi prodaje, prodaje ili na drugi nacin stavlja u promet škodljive životne namirnice, jelo ili pice ili druge škodljive proizvode, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.  
(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.  
(3) Škodljive namirnice i proizvodi oduzece se.

## **Nesavesno vršenje pregleda životnih namirnica**

### **Clan 130.**

(1) Ovlašceno lice koje nesavesno izvrši pregled stoke za klanje, mesa namenjenog za ishranu i životnih namirnica ili protivno propisima ne izvrši pregled i time omoguci da se stavi u promet meso ili životna namirnica škodljiva za zdravlje ljudi, kaznice se zatvorom do jedne godine.  
(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

## **Zagadivanje vode za pice i životnih namirnica**

### **Clan 131.**

(1) Ko kakvom škodljivom materijom zagadi vodu koja ljudima služi za pice ili životne namirnice i na taj nacin prouzrokuje opasnost za život ili zdravlje ljudi, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.  
(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

## **Služenje alkoholnih pica maloletnim licima**

### **Clan 132.**

Ko u ugostiteljskoj ili nekoj drugoj radnji u kojoj se prodaju alkoholna pica posluži maloletno lice koje nije navršilo šesnaest godina žestokim alkoholnim picem, ili ga posluži drugim alkoholnim picem u kolicinama koje mogu dovesti do opijanja tog lica, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

## **Zagadivanje životne sredine**

### **Clan 133.**

(1) Ko kršenjem propisa o zaštiti, cuvanju i unapredenu životne sredine zagadi vazduh, vodu ili zemljište *u vecem obimu ili na širem prostoru (do 10/02)*, kaznice se zatvorom do tri godine.  
(2) Odgovorno lice koje kršenjem propisa o zaštiti, cuvanju i unapredenu životne sredine propusti da postavi uredaje za preciščavanje ili dopusti izgradnju, stavljanje u pogon ili korišćenje postrojenja koja zagaduju životnu sredinu ili na drugi nacin propusti da preduzme mere za sprecavanje ili onemogucavanje zagadivanja životne sredine i time dovede do zagadivanja vazduha, vode ili zemljišta *u vecem obimu ili na širem prostoru (do 10/02)*, kaznice se zatvorom *od šest meseci do pet godina (do 10/02) od tri meseca do tri godine*.

(3) Ako su usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana zagadeni vazduh, voda ili zemljište u vecem obimu ili na širem prostoru, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine za delo iz stava 1, a za delo iz stava 2. zatvorom do tri godine.

(5) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana došlo do uništenja životinjskog ili biljnog sveta velikih razmera, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(6) Ako je usled dela iz stava 3. ovog clana došlo do uništenja životinjskog ili biljnog sveta velikih razmera, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(7) Pri izricanju uslovne osude za delo iz st. 2. do 5. ovog clana ucinicou se može postaviti obaveza da u odredenom roku preduzme zakonom ili drugim propisima odredene mere za zaštitu, cuvanje i unapredjenje covekove životne sredine.

### **Teška dela protiv zdravlja ljudi**

#### **Clan 135.**

(1) Ako usled dela iz cl. 122. st. 1. i 2, 125. stav 1, 126. st. 1. i 2, 128, [128a stav 1 \(od 10/02\)](#), i 129. stav 1, 130. stav 1, 133. st. 1. i 2. ovog zakona neko lice bude teško telesno povredeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ako je usled dela iz cl. 122. st. 1. i 2, 125. stav 1, 126. st. 1. i 2, 128, [128a stav 1 \(od 10/02\)](#) i 129. stav 1, 130. stav 1, 133. st. 1. i 2. ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako usled dela iz cl. 122. stav 3, 125. stav 2, 126. stav 3, 129. stav 2, 130. stav 2, 131. stav 2. i 133. stav 3. ovog zakona neko lice bude teško telesno povredeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Ako je usled dela iz cl. 122. stav 3, 125. stav 2, 126. stav 3, 129. stav 2, 130. stav 2, 131. stav 2. i 133. stav 3. ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

## **Glava petnaesta KRIVICNA DELA PROTIV PRIVREDE**

### **Nesavestan rad u privrednom poslovanju**

#### **Clan 136.**

(1) Odgovorno lice u preduzecu ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje svesnim kršenjem propisa ili odluka organa upravljanja za koje zna da su u suprotnosti sa zakonom ili na drugi nacin ocigledno nesavesno postupa u poslovanju, organizovanju procesa proizvodnje ili staranja o njoj, iako je bilo svesno ili je bilo dužno i moglo je biti svesno da usled toga za preduzece ili drugu organizaciju može nastupiti šteta, pa takva šteta i nastupi u iznosu preko [15.000 novih \(do 10/02\) 60.000](#) dinara, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana nastupila imovinska šteta u iznosu preko [150.000 novih \(do 10/02\) 600.000](#) dinara ili je pokrenut postupak prinudnog poravnjanja ili postupak stecaja, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

### **Prouzrokovanje stecaja**

#### **Clan 137.**

(1) Odgovorno lice u preduzecu ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje znajuci za nesposobnost placanja organizacije, neracionalnim trošenjem sredstava ili njihovim otudenjem u bescenje, prekomernim zaduživanjem, preuzimanjem nesrazmernih obaveza, lakomislenim zaključivanjem ili obnavljanjem ugovora sa licima nesposobnim za placanje ili propuštanjem blagovremenog ostvarivanja potraživanja, prouzrokuje stecaj, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

### **Prouzrokovanje lažnog stecaja**

#### **Clan 137a.**

(1) Odgovorno lice u preduzecu ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost, koje u nameri da organizacija izbegne placanje svojih obaveza prouzrokuje stecaj organizacije prividnim ili stvarnim umanjenjem njene imovine na taj nacin što:

1) celu ili deo imovine preduzeca ili druge organizacije prikrije, prividno proda, proda ispod tržišne vrednosti, besplatno ustupi ili uništi;

2) zaključi fiktivne ugovore o dugu ili prizna nepostojeca potraživanja;

3) poslovne knjige koje je preduzece ili druga organizacija obavezna da vodi po zakonu prikrije, uništi ili tako preinaci da se iz njih ne mogu sagledati poslovni rezultati ili stanje sredstava ili obaveza ili ovo stanje sacinjavanjem lažnih isprava ili na drugi nacin prikaže takvim da se na osnovu njega može otvoriti stecaj, kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i vlasnik privatnog preduzeca koji bez znanja i saglasnosti svojih poverilaca proda ili na drugi nacin prenese na drugoga imovinu preduzeca, pa usled toga dode do stecaja preduzeca.

(3) Ako su usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana nastupile teške posledice za poverioca, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

## Oštetcenje poverilaca

### Clan 138.

(1) Odgovorno lice u preduzecu ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost, koje znajuci da je organizacija postala nesposobna za placanje, isplatom duga ili na drugi nacin namerno stavi kojeg poverioca u povoljniji položaj i time znatno ošteći ostale poverioce, kaznice se zatvorom od šest meseci do tri godine.

(2) Odgovorno lice u preduzecu ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje, znajuci da je organizacija postala nesposobna za placanje a u nameri da izigra ili ošteći poverioca, prizna neistinito potraživanje, sastavlja lažne ugovore ili nekom drugom prevarnom radnjom ošteći poverioca organizacije, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana došlo do štete velikih razmera ili ako je prema oštetcenom zbog toga došlo do pokretanja postupka prinudnog poravnjanja ili stecaja, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

## Zloupotreba ovlašćenja u privredi

### Clan 139.

(1) Odgovorno lice u preduzecu ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje, u nameri pribavljanja protivpravne imovinske koristi za organizaciju u kojoj je zaposleno, za drugu organizaciju ili teritorijalnu jedinicu:

1) stvara ili drži nedozvoljene novcane, robne ili druge vrednosne fondove u zemlji ili inostranstvu;  
2) sastavljanjem isprave neistinite sadržine, lažnim bilansima, procenama ili investiranjem odnosno

lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem cinjenica, neistinito prikazuje stanje i kretanje sredstava i rezultate poslovanja, pa na taj nacin dovede u zabludu organe upravljanja u preduzecu ili drugoj organizaciji prilikom donošenja odluka o poslovima upravljanja ili preduzece ili drugu organizaciju stavi u povoljniji položaj prilikom dobijanja sredstava ili drugih pogodnosti koje im se ne bi priznale prema postojecim propisima;

3) u vezi sa izvršenjem poreskih obaveza ili u vezi sa placanjem drugih dažbina uskrati sredstva koja predstavljaju javni prihod;

4) sredstva sa kojima raspolaže koristi protivno njihovoj nameni;

5) na drugi nacin grubo povredi ovlašćenja u pogledu upravljanja, raspolaganja i korišcenja imovinom, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana nastala šteta velikih razmara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

## Neosnovano dobijanje i korišcenje kredita ili druge pogodnosti

### Clan 139a.

(1) Ko lažnim prikrivanjem cinjenica dobije kredit, subvenciju ili kakvu drugu pogodnost iako za to ne ispunjava propisane uslove, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ko dobijeni kredit, subvenciju ili kakvu drugu pogodnost iskoristi za druge namene od one za koju mu je kredit, subvencija ili kakva druga pogodnost odobrena, kaznice se zatvorom do tri godine.

## Narušavanje poslovnog ugleda i kreditne sposobnosti

### Clan 139b.

(1) Ko u nameri narušavanja poslovnog ugleda ili kreditne sposobnosti drugoga iznese o njemu neistinite podatke ili neistinito prikazuje njegovo poslovanje, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako su usled izvršenja dela iz stava 1. nastupile teške posledice, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine. (3) Gonjenje za dela iz st. 1. i 2. ovog clana preuzima se po privatnoj tužbi.

## Zaključenje štetnog ugovora

### Clan 140.

(1) Ko kao predstavnik ili zastupnik preduzeca ili druge organizacije koja vrši privrednu delatnost

zakljuci ugovor za koji zna da je štetan ili zakljuci ugovor protivno ovlašcenju i time nanese štetu preduzeću ili drugoj organizaciji, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je ucinilac dela iz stava 1. ovog clana primio mito ili je nastupila šteta velikih razmara, kaznice se zatvorom najmanje jednu godinu.

### Izdavanje i neovlašeno pribavljanje poslovne tajne

#### Clan 141.

(1) Ko neovlašeno drugom saopšti, predala ili na drugi nacin ucini dostupnim podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu ili ko pribavlja takve podatke u nameri da ih proda nepozvanom licu, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz koristoljublja ili u pogledu narocito poverljivih podataka ili radi objavljivanja ili korišcenja podataka u inostranstvu, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(3) Ko delo iz stava 1. ovog clana ucini iz nehata, kaznice se zatvorom do tri godine.

(4) Poslovnom tajnom smatraju se podaci i dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenom na osnovu zakona proglašeni poslovnom tajnom cije je odavanje prouzrokovalo ili je moglo prouzrokovati štetne posledice za preduzeće ili organizaciju.

### Protivpravno zauzimanje zemljišta sa posebnom namenom

#### Clan 142.

Ko protivpravno zauzme deo zaštitne šume, nacionalnog parka ili drugo zemljište sa posebnom namenom, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

### Oštecenje stambenih i poslovnih zgrada i prostorija

#### Clan 143.

(1) Zakupac, korisnik stana, stanar, vlasnik i drugo lice kome je povereno upravljanje nad stambenom ili poslovnom zgradom koji sa zajednicke stambene ili poslovne zgrade ili iz stambenih ili poslovnih prostorija skine ili ošteti spoljne ili unutrašnje uredaje, instalacije ili njihove delove ili na drugi nacin znatno smanji upotrebljivost ili dovede u neupotrebljivo stanje ostale prostorije u zgradama, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana nastupila šteta u iznosu koji prelazi **70.000 novih (do**

**10/02)** 300.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

### Pravljenje i upotreba lažnih znakova za vrednost ili hartije od vrednosti

#### Clan 144.

(1) Ko napravi lažne znakove za vrednost, izdate na osnovu propisa donesenih u republici ili ko preinaci koji od ovih pravih znakova u nameri da ih upotrebi kao prave ili da ih drugome da na upotrebu ili ko ovakve lažne znakove upotrebi kao prave, ili ih u toj nameri pribavi, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako su znakovi za vrednost iz stava 1. ovog clana vece vrednosti ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ko napravi lažne hartije od vrednosti izdate na osnovu propisa donesenih urepublici ili ko preinaci koju od tih pravih hartija od vrednosti u nameri da ih upotrebi kao prave ili da ih drugom da na upotrebu ili ko takve lažne papire upotrebi kao prave ili ih u toj nameri pribavi, kaznice se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usled dela iz stava 3. ovog clana došlo do poremečaja u privredi, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(5) Ko odstranjivanjem žiga kojim se znaci iz stava 1. ovog clana poništavaju ili kojim drugim nacinom ide za tim da radi ponovne upotrebe ovim znacima da izgled kao da nisu upotrebljeni, ili ko upotrebljene znakove upotrebi iliprodaj kao da važe, kaznice se zatvorom do tri godine.

(6) Lažni znakovi za vrednost i hartije od vrednosti oduzece se.

### Pravljenje, nabavljanje ili otudivanje sredstava za falsifikovanje

#### Clan 145.

(1) Ko pravi, nabavlja, prodaje ili daje na upotrebu sredstva za pravljenje lažnih znakova za vrednost iz stava 1. clana 144. ovog zakona, kaznice sezatvorom do jedne godine.

(2) Ko pravi, nabavlja, prodaje ili daje na upotrebu sredstva za pravljenje hartija od vrednosti iz stava 3. clana 144. ovog zakona, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Sredstvo iz st. 1. i 2. ovog clana ce se oduzeti.

### Obmanjivanje kupaca

#### Clan 146.

(1) Ko u nameri obmanjivanja kupaca stavlja u promet proizvode sa oznakom u koju su uneti

podaci koji ne odgovaraju sadržini, vrsti, poreklu ili kvalitetu proizvoda, ili stavlja u promet proizvode koji po svojoj težini ili kvalitetu ne odgovaraju onome što se redovno prepostavlja kod takvih proizvoda, ili stavlja u promet proizvode bez oznake o sadržini, vrsti, poreklu ili kvalitetu proizvoda kada je ovakva oznaka propisana, kaznice se zatvorom do tri godine i novcanom kaznom.

(2) Ko u nameri obmanjivanja kupaca lažno objavljuje da je snižena cena robi ili da se vrši rasprodaja robe ili da predstoji povišenje cena ili se na drugi nacin služi ocigledno lažnom reklamom, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

## Nedozvoljena trgovina

### Clan 147.

(1) Ko, nemajuci ovlašcenje za trgovinu, nabavi robu ili druge predmete u vecoj kolicini ili vrednosti u svrhu prodaje, ili ko se neovlašćeno i u vecem obimu bavi trgovinom ili posredovanjem u trgovini ili zastupanjem domaćih organizacija u prometu robe i usluga, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ko se bavi prodajom robe ciju je proizvodnju neovlašćeno organizovao.

(3) Ko neovlašćeno prodaje, kupuje ili vrši razmenu robe ili predmeta ciji je promet zabranjen ili ogranicen, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(4) Ako je ucinilac dela iz st. 1. do 3. ovog clana organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika, ili je postigao imovinsku korist ciji iznos prelazi **70.000 novih (do 10/02) 300.000 dinara** dinara, kaznice se zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Roba i predmeti nedozvoljene trgovine oduzeće se.

## Nedozvoljena proizvodnja

### Clan 148.

(1) Ko proizvodi ili preraduje robu cija je proizvodnja ili preradivanje zabranjeno, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Roba i sredstva za preradivanje oduzeće se.

## Nedozvoljeno iskoriscavanje tudeg rada

### clan 149.

(1) Ko u nameri da prisvoji rezultate tudeg rada pri obavljanju delatnosti licnim radom sredstvima u vlasništvu gradana svesno krši propise kojima je zabranjena ili ogranicena upotreba dopunskog rada drugih lica u takvoj delatnosti, kaznice se zatvorom do tri godine i novcanom kaznom.

(2) Kaznom iz stava 1, ovog clana kaznice se ko u nameri da prisvoji rezultate tudeg rada ili za nagradu protivno propisima organizuje upucivanje radnika na rad u inostranstvo.

## Nedozvoljeno raspolaganje stanovima

### clan 150.

(1) Ko kao nosilac stanarskog prava, van slučaja prenošenja gradanske svojine na porodicnoj stambenoj zgradi ili na posebnom delu zgrade, razmeni ili na drugi nacin ustupi drugom stan radi sticanja stanarskog prava i pri tom za ustupanje ugovori ili primi vecu imovinsku korist, kaznice se zatvorom do tri godine i novcanom kaznom.

(2) Ako ucinilac dela iz stava 1. ovog clana iskoristi teške stambene prilike, nuždu, lakomislenost ili nedovoljno iskustvo drugog, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina i novcanom kaznom.

(3) Kaznom iz stava 2. ovog clana kaznice se ko za nagradu neovlašćeno posreduje pri ustupanju ili zameni stambenih ili poslovnih prostora ja.

(4) Ugovaranjem imovinske koristi za ustupanje ili zamenu stana smatraće se i ugovori o prodaji i drugi ugovori u kojima se krije pribavljanje koristi za ustupanje ili zamenu.

## Kršenje propisa o cenama

### Clan 151. (do 10/02)

(1) Ko prodaje robu ili predmete ili vrši usluge po cenama koje su znatno više od propisanih, kaznice se zatvorom do tri godine i novcanom kaznom.

(2) Za pokušaj ce se kazniti.

## Povlašcivanje kupaca

### Clan 152. (do 10/02)

(1) Ko u preduzecu, drugoj organizaciji ili radnji za vreme nestašice odredene robe ili kad postoji opasnost od nestašice robe u nameri povlašcivanja pojedinih kupaca ne izlaže robu prodaji ili uskracuje njenu prodaju ili pojedinom kupcu prodaje ocito nesrazmerno veliku kolicinu robe, ili ko svesno pogoduje pojedine kupce obaveštavajuci ih o predstojećem sniženju ili povecanju cena, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana došlo do uznemirenja gradana, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

## Neispravno merenje

### Clan 153.

(1) Ko pri kupovini ili prodaji upotrebom lažnih tegova ili mera ili na drugi nacin neispravno meri robu, ili ko prodaje robu u manjoj kolicini pod vidom veće kolicine, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je ucinilac dela iz stava 1. ovog clana imao nameru da pribavi korist u iznosu vecem od **2.000 novih (do 10/02) 8.000** dinara, kaznice se kao za krivicno delo prevare iz clana 171. ovog zakona.

## Poreska utaja

### Clan 154.

(1) Ko u nameri da on ili ko drugi izbegne potpuno ili delimicno placanje poreza, doprinosa

socijalnog osiguranja ili drugih *propisanih doprinosa (do 10/02)* dažbina koje predstavljaju javni prihod daje lažne podatke o svojim zakonito stecenim prihodima, o predmetima ili drugim cinjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje ovakvih obaveza ili ko u istoj nameri u slučaju obavezne prijave ne prijavi zakonito steceni prihod odnosno predmete ili druge cinjenice koje su od uticaja na utvrđivanje ovakvih obaveza, a iznos obaveze cije se placanje izbegava prelazi *10.000 novih (do 10/02) 40.000* dinara, kaznice se zatvorom do tri godine i novcanom kaznom.

(2) Ako je iznos obaveze iz stava 1. ovog clana cije se placanje izbegava veci od *150.000 novih (do 10/02) 600.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina i novcanom kaznom.

### **Proizvodnja štetnih sredstava za lecenje stoke**

#### **Clan 155.**

(1) Ko proizvede radi prodaje ili stavi u promet sredstva za lecenje ili za sprecavanje zaraze kod stoke ili živine koja su opasna za njihov život ili zdravlje, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana nastupilo uginuce stoke ili uginuca živine u vecem broju, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

### **Nesavesno pružanje veterinarske pomoci**

#### **Clan 156.**

(1) Veterinar ili veterinarski pomocnik koji pri pružanju veterinarske pomoci propiše ili primeni ocigledno nepodobno sredstvo ili ocigledno nepravilan nacin lecenja ili uopšte nesavesno postupa pri lecenju i time prouzrokuje uginuce stoke ili uginuce živine u vecem broju, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

### **Prenošenje zaraznih bolesti kod životinja, bilja i drveća**

#### **Clan 157.**

(1) Ko za vreme epidemije neke stocne bolesti koja može ugroziti stocarstvo ne postupi po propisima, odlukama ili naredbama, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i ko za vreme trajanja opasnosti od bolesti i štetocina koje mogu ugroziti biljni i životinjski svet ne postupi po propisima, odlukama ili naredbama kojima se odreduju mere za suzbijanje ili sprecavanje bolesti, odnosno štetocina.

(3) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana nastupila znatna šteta, ucinilac ce se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Ako je delo iz st. 1. do 3. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

### **Zagadivanje stocne hrane ili vode**

#### **Clan 158.**

(1) Ko kakvom škodljivom materijom zagadi stocnu hranu ili vodu u rekama, potocima, izvorima, bunarima, cisternama ili kakvu drugu vodu koja služi za napajanje stoke, živine ili divljaci i time dovede u opasnost život ili zdravlje navedenih životinja, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Istom kaznom kaznice se ko kakvom škodljivom materijom zagadi vodu u ribnjacima, jezerima, rekama i potocima, i time prouzrokuje opasnost za opstanak riba.

(3) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog clana nastupilo uginuce stoke, živine, divljaci ili riba u velikoj vrednosti, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

### **Uništenje zasada upotrebom škodljive materije**

#### **Clan 159.**

Ko kakvom škodljivom materijom izazove uništenje bilja, vocaka ili drugih zasada i time nanese štetu vecih razmera, kaznice se zatvorom do tri godine.

### **Pustošenje šuma**

#### **Clan 160.**

(1) Ko protivno propisima ili naredbama nadležnih organa vrši secu ili krcenje šume, ili ko podbeljuje stabla ili na drugi nacin pustoši šume, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko delo iz stava 1. ovog clana izvrši u zaštitnoj šumi, nacionalnom parku ili u drugoj šumi sa posebnom namenom, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

## Šumska krada

### Clan 161.

(1) Ko radi krade obori u šumi jedno ili više stabala, a kolicina oborenog drveta je veca od jednog kubnog metra, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno u nameri da se oborenim drvo proda, ili ako su oborenim stabla u kolicini vecoj od pet kubnih metara, ili ako je delo izvršeno u zaštitnoj šumi, nacionalnom parku ili drugoj šumi sa posebnom namenom, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Za pokušaj dela iz st. 1. i 2. ovog clana kaznice se.

## Nezakonit lov

### Clan 162.

(1) Ko lovi divljac za vreme lovostoga ili na području gde je lov zabranjen, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ko neovlašceno lovi na tudem lovištu i ubije ili rani divljac ili je uhvati živu, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je delo iz stava 2. ovog clana ucinjeno u odnosu na visoku divljac, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Ko lovi retku ili proredenu vrstu divljaci ciji je lov zabranjen ili ko lovi bez posebne dozvole odredenu vrstu divljaci za ciji je lov potrebna takva dozvola, ili ko lovi na nacin ili sredstvima kojima se divljac masovno uništava, kaznice se zatvorom do tri godine.

## Nezakonit ribolov

### Clan 163.

Ko lovi ribu eksplozivom, elektricnom strujom, otrovom ili omamljujucim sredstvima ili ko lovi ili uništava ribu na nacin koji je štetan za njeno rasplodavanje, ili ko lovi ili uništava riblju mlad u vecoj kolicini ili ribu vece biološke vrednosti u vreme mresta ili lovostoga kaznice se zatvorom do tri godine.

## Glava šesnaesta

## KRIVICNA DELA PROTIV IMOVINE

### Krada

### Clan 165.

(1) Ko tdu pokretnu stvar oduzme drugom u nameri da njenim prisvajanjem pribavi sebi ili

drugom protivpravnu imovinsku korist, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je ucinilac ukradenu stvar vratio oštecenom pre nego što je saznao za pokretanje krivicnog postupka, sud ga može oslobođiti od kazne.

## Teška krada

### Clan 166.

(1) Ucinilac dela krade (clan 165.) kaznice se zatvorom od jedne do deset godina ako je krada ucinjena:

1) obijanjem ili provaljivanjem zatvorenih zgrada, soba, kasa, ormana ili drugih zatvorenih prostora, ili drugim savladivanjem vecih prepreka da se dode do stvari;

2) od strane više lica koja su se udružila za vršenje krada;

3) na narocito opasan ili na narocito drzak nacin;

4) od strane lica koje je pri sebi imalo kakvo oružje ili opasno orude radi napada ili odbrane;

5) u odnosu na kulturna dobra ili u odnosu na arheološke nalaze;

6) za vreme požara, poplave ili kakvog slicnog udesa;

7) iskorišćavanjem nemoci ili nevolje drugog.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ucinilac dela krade (clan 165.) ako vrednost ukradenih stvari prelazi iznos od *70.000 novih (do 10/02) 300.000* dinara.

(3) Ako je delom iz st. 1. i 2. ovog clana pribavljeni imovinska korist u iznosu preko *220.000 novih (do 10/02) 850.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

## Razbojnica krada

### Clan 167.

(1) Ko je na delu zatecen, pa u nameri da ukradenu stvar zadrži, upotrebi silu protiv nekog lica ili pretnju da ce neposredno napasti na život ili telo, kaznice se zatvorom od jedne do dvanaest godina.

(2) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljeni imovinska korist koja prelazi iznos od *220.000 novih (o 10/02) 850.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

## Razbojništvo

### Clan 168.

(1) Ko upotrebom sile protiv nekog lica ili pretnjom da ce neposredno napasti na život ili telo oduzme tdu pokretnu stvar u nameri da njenim prisvajanjem pribavi sebi ili drugom protivpravnu

imovinsku korist, kaznice se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko *220.000 novih (do 10/02) 850.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

### **Teški slucajevi razbojnicke krade ili razbojništva**

#### **Clan 169.**

(1) Ako je pri izvršenju razbojnicke krade ili razbojništva nanesena nekom licu sa umišljajem teška telesna povreda ili ako je razbojništvo ucinjeno u sastavu grupe ili bande, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(2) Ako je pri izvršenju razbojnicke krade ili razbojništva neko lice sa umišljajem lišeno života, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili *smrtnom kaznom (do 10/02) zatvorom od cetrdeset godina.*

#### **Utaja**

#### **Clan 170.**

(1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvoji tudu pokretnu stvar koja mu je poverena, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako ovo delo ucini staralac, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Ako je utajena stvar kulturno dobro ili ako vrednost utajenih stvari prelazi *70.000 novih /do 10/02) 300.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko tudu pokretnu stvar koju je našao ili do koje je slucajno došao protivpravno prisvoji u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Za dela iz st. 1. i 4. ovog clana ako su utajene stvari u svojini gradana, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

#### **Prevara**

#### **Clan 171.**

(1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu protivpravnu imovinsku korist dovede koga lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem cinjenica u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da ovaj na štetu svoje ili tude imovine nešto ucini ili ne ucini, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu koji prelazi *70.000 novih (do 10/02) 300.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko *220.000 novih (do 10/02) 850.000* dinara, ucinilac ce se kazniti najmanje tri godine.

(4) Ko delo iz stava 1. ovog clana ucini samo u nameri da drugog ošteti, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

#### **Sitno delo krade, utaje ili prevare**

#### **Clan 173.**

(1) Ko ucini sitnu krada, utaju ili prevaru, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Krada, utaja i prevara ne mogu se smatrati kao sitne ako vrednost ukradene ili utajene stvari prelazi iznos od *2.000 novih (do 10/02) 8.000* dinara, odnosno ako šteta ucinjena prevarom prelazi taj iznos. Ako iznos ne prelazi 150 novih dinara, krada, utaja i prevara mogu se smatrati kao sitne kad je ucinilac išao za tim da pribavi malu imovinsku korist.

(3) Sud može izreci sudsku opomenu narocito u slučaju ako je krada ili utaja stvari ucinjena radi neposredne potrošnje ili upotrebe za sebe ili clanove svoje porodice, ili ako je ucinilac vratio stvar ili naknadio štetu prouzrokovano krivicnim delom.

(4) Za delo iz stava 1. ovog clana, ako je izvršeno na štetu imovine gradana, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

#### **Oduzimanje vozila**

#### **Clan 174.**

Ko protivpravno oduzme tude vozilo u nameri da ga upotrebi za vožnju, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

#### **Oduzimanje tude stvari**

#### **Clan 175.**

(1) Ko bez namere pribavljanja imovinske koristi protivpravno oduzme ili prisvoji tudu pokretnu stvar, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo izvršeno na štetu imovine gradana gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

## Oštecenje tude stvari

### Clan 176.

- (1) Ko ošteti, uništi ili ucini neupotrebljivom tudu stvar, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri godine.
- (2) Ako šteta prelazi iznos od [70.000 novih \(do 10/02\)](#) [300.000](#) dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.
- (3) Istom kaznom kaznice se i ako je oštecen, uništeno ili ucinjeno neupotrebljivim kulturno dobro ili zašticena okolina nepokretnog kulturnog dobra, odnosno dobro koje uživa zakonsku zaštitu.
- (4) Za delo iz stava 1. ovog clana ako je oštecenata stvar u svojini gradana gonjenje se preduzima o privatnoj tužbi.

## Zloupotreba poverenja

### Clan 179.

- (1) Ko zastupajuci imovinske interese nekog lica ili starajuci se o njegovoj imovini ne ispuni svoju dužnost ili zloupotrebni data mu ovlašćenja u nameri da time pribavi sebi ili drugom kakvu imovinsku korist ili da ošteti lice cije imovinske interese zastupa ili o cijoj se imovini stara, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.
- (2) Ako delo iz stava 1. ovog clana ucini staralac ili advokat, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.
- (3) Ako je delom iz st. 1. i 2. ovog clana pribavljena imovinska korist ili prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi [220.000 novih \(do 10/02\)](#) [850.000](#) dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

## Iznuda

### Clan 180.

- (1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist, silom ili ozbilnjom pretnjom prinudi drugog da nešto ucini ili ne ucini na štetu svoje ili tude imovine, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.
- (2) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljena protivpravna imovinska korist u iznosu koji prelazi [220.000 novih \(do 10/02\)](#) [850.000](#) dinara, ucinilac ce se kazniti od jedne do deset godina.
- (3) Ako je delo iz st. 1. i 2. izvršeno organizovano, organizator i neposredni izvršilac, kaznice se zatvorom najmanje pet godina.

## Ucena

### Clan 181.

Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist zapreti drugom da ce protiv njega ili njemu bliskog lica otkriti nešto što bi njihovoj casti ili ugledu škodilo i time ga prinudi da nešto ucini ili ne ucini na štetu svoje ili tude imovine, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

## Ugovaranje nesrazmerne imovinske koristi

### Clan 182.

- (1) Ko za davanje novca ili drugih potrošnih stvari na zajam ili za vršenje usluga nekom licu primi ili ugovori za sebe ili drugog nesrazmernu imovinsku korist iskorišćavajuci njegovo teško imovinsko stanje, teške stambene prilike, nuždu, nedovoljno iskustvo ili lakomislenost, kaznice se zatvorom do tri godine i novcanom kaznom.
- (2) Ako su usled dela iz stava 1. ovog clana nastupile teške posledice za oštecenog ili je ucinilac pribavio imovinsku korist u iznosu od preko [70.000 novih \(do 10/02\)](#) [300.000](#) dinara, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina i novcanom kaznom.
- (3) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi [220.000 novih \(do 10/02\)](#) [850.000](#) dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina i novcanom kaznom.

## Oštecenje tudih prava

### Clan 183.

- (1) Ko u nameri da osuđeti ostvarenje prava na stvari otudi, uništi, ošteti ili oduzme svoju stvar na koju drugi ima založno pravo ili pravo uživanja i time ga ošteti, kaznice se novcanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i ko u nameri da osuđeti izmirenje poverioca u toku prinudnog izvršenja otudi, uništi ili sakrije delove svoje imovine i time ošteti poverioca.
- (3) Za dela iz st. 1. i 2. ovog clana ako su ošteceni gradani gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

## Neovlašceno korišcenje autorskog prava

### Clan 183a.

Ko neovlašceno objavi, reproducuje, prenese, prikaže ili na drugi nacin iskoristi emisiju, videogram, fonogram ili drugo autorsko delo

zašticeno zakonom, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

## Prikrivanje

### Clan 184.

(1) Ko stvar za koju zna da je pribavljenia krivicnim delom, ili ono što je za nju dobijeno prodajom ili zamenom, kupuje, prima u zalogu, ili na drugi nacin pribavlja, prikriva ili protura, kaznice se zatvorom do pet godina.

(2) Ko delo iz stava 1. ovog clana ucini a mogao je znati da je stvar pribavljenia krivicnim delom, kaznice se zatvorom do tri godine.

## Uništenje ili prikrivanje arhivske grade

### Clan 184a.

(1) Ko prisvoji, prikrije, u vecoj meri ošteti ili na drugi nacin ucini neupotrebljivim registraturski materijal ili arhivsku gradu ili ih iznese u inostranstvo bez prethodnog odobrenja nadležnog organa ili omoguci drugom da to ucini, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je krivicno delo iz stava 1. ovog clana izvršeno u odnosu na registraturski materijal ili arhivsku gradu velikog znacaja ili velike vrednosti, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

## Prikrivanje kulturnih dobara

### Clan 184b.

(1) Ko prikrije ili iznese kulturno dobro u inostranstvo, bez prethodnog odobrenja nadležnog organa, ili omoguci drugom da to ucini, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je krivicno delo iz stava 1. ovog clana izvršeno u odnosu na kulturno dobro od izuzetnog ili od velikog znacaja, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

### Clan 185.

Za krivica dela iz cl. 165, 166, 170. stav 3, 171, 174, 176. stav 2, 179. stav 1, 183. i 184. ovog zakona, ako su ucinjena prema bracnom drugu, srodniku po krvi u pravoj liniji, bratu ili sestri, usvojiocu ili usvojeniku, ili drugim licima sa kojima ucinilac živi u zajednickom domaćinstvu, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

## Izricanje kazne konfiskacije imovine

### Clan 186.

za krivicna dela iz cl. 166. do 169, 171, stav 2, i clana 172. ovog zakona ucinjena na štetu društvene imovine uciniocu se može izreci i kazna konfiskacije imovine.

## Glava sedamnaesta KRIVICNA DELA PROTIV OPŠTE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE

## Izazivanje opšte opasnosti

### Clan 187.

(1) Ko požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim gasom, jonizujucim ili radioaktivnim zracenjem, motornom silom ili kakvom drugom opšte opasnom radnjom ili opšte opasnim sredstvom izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu veceg obima, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se službeno ili odgovorno lice koje ne postavi propisane uređaje za zaštitu od požara, eksplozije, poplave, otrova, otrovnih gasova ili jonizujućeg ili radioaktivnog zracenja, ili ove uređaje ne održava u ispravnom stanju, ili ih u slučaju potrebe ne stavi u dejstvo, ili uopšte ne postupa po propisima ili tehnickim pravilima o zaštitnim merama, i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu veceg obima.

(3) Ako su dela iz st. 1. i 2. ovog clana ucinjena na mestu gde je okupljen veci broj ljudi, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je delo iz st. 1. do 3. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do tri godine.

## Uništenje ili oštecenje javnih uredaja

### Clan 188.

(1) Ko uništi, ošteti, izmeni, ucini neupotrebljivim ili ukloni uređaje javne upotrebe za vodu, toplotu, gas ili energiju, ili uređaje sistema veza i na taj nacin prouzrokuje poremećaj u životu gradana ili funkcionisanju privrede, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom do jedne godine.

## Oštecenje zaštitnih uredaja na radu

### Clan 189.

(1) Ko u rudnicima, fabrikama, radionicama ili uopšte na radu uništi, ošteti ili ukloni zaštitne

uredaje i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu veceg obima, kaznice se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Odgovorno lice u rudniku, fabrici, radionici ili uopšte na radu koje ne postavi zaštitne uredaje ili ih ne održava u ispravnom stanju, ili ih u slučaju potrebe ne stavi u dejstvo, ili uopšte ne postupa po propisima ili tehnickim pravilima o merama zaštite na radu pri radu i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu veceg obima, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Pri izricanju uslovne osude za delo iz st. 2. i 3. ovog clana sud može uciniocu postaviti uslov da u odredenom roku postavi zaštitne uredaje.

### **Nepropisno i nepravilno izvodenje gradevinskih radova**

#### **Clan 190.**

(1) Odgovorno lice ili lice koje pri projektovanju, rukovodenju ili izvodenju kakve gradnje ili gradevinskih radova postupi protivno propisima ili opšte priznatim tehnickim pravilima i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu veceg obima, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom do tri godine.

### **Oštecenje brana**

#### **Clan 191.**

Ko ošteci uredaje ili prirodne brane koje služe kao zaštita od prirodnih nepogoda, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

### **Uništenje, oštecenje ili uklanjanje znakova kojima se upozorava na opasnost**

#### **Clan 192.**

Ko uništi, ošteci ili ukloni znak kojim se upozorava na kakvu opasnost ili znak koji služi sigurnosti saobracaja, kaznice se zatvorom do jedne godine.

### **Neotklanjanje opasnosti**

#### **Clan 193.**

(1) Ko blagovremenom prijavom državnom organu ili na drugi nacin ne preduzme mere da se otkloni kakav požar, poplava, eksplozija,

saobracajna nezgoda ili kakva druga opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu veceg obima iako je to mogao uciniti bez opasnosti za sebe ili drugog, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko odvračanjem ili na drugi nacin spreci drugog u preduzimanju mera za otklanjanje požara, poplave, eksplozije, saobracajne nezgode ili kakve druge opasnosti za život ili telo ljudi za imovinu veceg obima, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

### **Teška dela protiv opšte sigurnosti**

#### **Clan 194.**

(1) Ako je usled dela iz clana 187. st. 1. do 3, 188. stav 1, 189. st. 1. i 2. i 190. stav 1. ovog zakona nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ako je usled dela iz clana 187. st. 1. do 3, 188. stav 1, 189. st. 1. i 2. i 190. stav 1. ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako je usled dela iz clana 187. stav 4, 188. stav 2, 189. stav 3. i 190. stav 2. ovog zakona nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmara, ucinilac ce se kazniti zatvorom do pet godina.

(4) Ako je usled dela iz clana 187. stav 4, 188. stav 2, 189. stav 3. i 190. stav 2. ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

### **Glava osamnaesta**

### **KRIVICNA DELA PROTIV BEZBEDNOSTI JAVNOG SAOBRAJAJA**

### **Ugrožavanje javnog saobracaja**

#### **Clan 195.**

(1) Ucesnik u saobracaju na putevima koji se ne pridržava saobracajnih propisa i time tako ugrozi javni saobracaj da dovede u opasnost život ili telo ljudi ili imovinu veceg obima, pa usled toga kod drugog lica nastupi laka telesna povreda ili imovinska šteta preko *30.000 novih (do 10/02) 120.000* dinara, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ko ugrožavanjem železnickog, brodskog, tramvajskog, autobuskog saobracaja ili saobracaja žicarom, dovede u opasnost život ili telo ljudi ili imovinu veceg obima, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom do jedne godine.

### **Ugrožavanje saobracaja opasnom radnjom ili sredstvom**

#### **Clan 197.**

(1) Ko uništenjem, uklanjanjem ili težim oštecenjem saobracajnih uredaja, sredstava, znakova ili uredaja za signalizaciju koji služe bezbednosti saobracaja, ili davanjem pogrešnih znakova ili signala postavljanjem prepreka na saobracajnicama ili na drugi nacin tako ugrozi javni saobracaj da time dovede u opasnost da time dovede u opasnost život ili telo ljudi ili imovinu veceg obima, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom do jedne godine.

### **Nepružanje pomoci licu povredenom u saobracajnoj nesreci**

#### **Clan 198.**

(1) Vozac motornog vozila ili drugog prevoznog sredstva koji ostavi bez pomoci lice koje je tim prevoznim sredstvom povredeno ili ciju je povredu tim sredstvom prouzrokovao, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je zbog nepružanja pomoci nastupila teška telesna povreda povredenog lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako je zbog nepružanja pomoci nastupila smrt povredenog lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

### **Nesavesno vršenje nadzora nad javnim saobracajem**

#### **Clan 199.**

(1) Odgovorno lice kojem je poveren nadzor nad stanjem i održavanjem saobracajnica i objekata na njima, prevoznim sredstvima ili javnim saobracajem ili nad ispunjavanjem propisanih uslova rada vozaca, ili kome je povereno rukovodenje vožnjom, koje nesavesnim vršenjem svoje dužnosti izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu veceg obima, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se odgovorno lice koje izda nalog za vožnju ili dopusti vožnju, i ako zna da vozac zbog umora, uticaja alkohola ili drugih razloga nije u stanju da bezbedno upravlja vozilom ili da vozilo nije

ispravno i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu veceg obima.

(3) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom do tri godine.

### **Nepropisna predaja saobracaju eksplozivnog ili zapaljivog materijala**

#### **Clan 200.**

Ko protivno propisima o saobracaju eksplozivnog ili lako zapaljivog materijala donešenim u republici preda na prevoz javnim saobracajnim sredstvima eksplozivni ili lako zapaljivi materijal ili takav materijal sam prenosi koristeci se javnim saobracajnim sredstvima, kaznice se zatvorom do jedne godine.

### **Teška dela protiv bezbednosti javnog saobracaja**

#### **Clan 201.**

(1) Ako je usled dela iz clana 195. st. 1. i 2, 197. stav 1. i 199. st. 1. i 2. ovog zakona nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmera, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ako je usled dela iz clana 195. st. 1. i 2, 197. stav 2. i 199. st. 1. i 2. ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako je usled dela iz clana 195. stav 3, 197. stav 2. i 199. stav 3. ovog zakona nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmera, ucinilac ce se kazniti zatvorom do pet godina.

(4) Ako je usled dela iz clana 195. stav 3, 197. stav 2. i 199. stav 3. ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

## **Glava devetnaesta KRIVICNA DELA PROTIV PRAVOSUĐA**

### **Neprijavljivanje pripremanja krivicnog dela**

#### **Clan 202.**

(1) Ko zna da se priprema izvršenje krivicnog dela za koje se po zakonu može izreci pet godina zatvora ili teža kazna, pa u vremenu kada je još bilo mogucno spreciti njegovo izvršenje to ne prijavi, a delo bude pokušano ili izvršeno, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako nije prijavljeno pripremanje krivicnog dela za koje se po zakonu može izreci *smrtna kazna (dp 10/02)* kazna zatvora od cetrdeset godina, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Za delo iz stava 1. ovog clana nece se kazniti lice kome je ucinilac bracni drug, lice sa kojim ucinilac živi u trajnoj vanbracnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik. Ako se neko od lica navedenih u ovom stavu ne kažnjava za neprijavljanje krivicnog dela iz stava 1. ovog clana, nece se kazniti za neprijavljanje ni njegov bracni drug odnosno lice sa kojim živi u trajnoj vanbracnoj zajednici.

### Neprijavljanje krivicnog dela ili ucinioca

#### Clan 203.

(1) Ko zna ucinioca dela za koje se po zakonu može izreci *smrtna kazna (do 10/02)* kazna zatvora od cetrdeset godina, ili ko samo zna da je takvo delo izvršeno, pa to ne prijavi, iako od takve prijave zavisi blagovremeno otkrivanje ucinioca ili dela, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se službeno ili odgovorno lice koje svesno propusti da prijavi krivicno delo za koje je saznao u vršenju svoje dužnosti, ako se za to delo po zakonu može izreci kazna pet godina zatvora ili teža kazna, a za delo se goni po službenoj dužnosti.

(3) Za delo iz st. 1. i 2. ovog clana nece se kazniti lice kome je ucinilac bracni drug, lice sa kojim ucinilac živi u trajnoj vanbracnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik, ili koje je branilac, lekar ili verski ispovednik ucinioca. Ako se neko od lica navedenih u ovom stavu, osim branioca, lekara ili verskog ispovednika ne kažnjava za neprijavljanje krivicnog dela ili ucinioca iz stava 1. ovog clana, nece se kazniti za neprijavljanje ni njegov bracni drug odnosno lice sa kojim živi u trajnoj vanbracnoj zajednici.

### Pomoc uciniocu posle izvršenog krivicnog dela

#### Clan 204.

(1) Ko krije ucinioca krivicnog dela ili mu prikrivanjem oruda, tragova ili na drugi nacin pomaže da ne bude otkriven, ili ko krije osudeno lice ili preduzima druge radnje kojima se ide za tim da se ne izvrši izrecena kazna, mera bezbednosti ili da se ne primene vaspitne mere upucivanja u vaspitnu ustanovu ili vaspitno-

popravni dom, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko pruži pomoc uciniocu krivicnog dela za koje je propisana kazna zatvora preko pet godina, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ko pruži pomoc uciniocu krivicnog dela za koje je propisana *smrtna kazna (do 10/02)* kazna zatvora od cetrdeset godina, kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Kazna za delo iz stava 1. ovog clana ne može biti teža ni po vrsti ni po visini od kazne propisane za krivicno delo koje je izvršilo lice kome je pružena pomoc.

(5) Nece se kazniti za delo iz st. 1. do 3. ovog clana lice kome je ucinilac bracni drug, lice sa kojim ucinilac živi u trajnoj vanbracnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik. Ako se neko od lica navedenih u ovom stavu ne kažnjava za delo iz st. 1. do 3. ovog clana, nece se kazniti za pružanje pomoci uciniocu krivicnog dela iz st. 1. do 3. ovog clana ni njegov bracni drug odnosno lice sa kojim živi u trajnoj vanbracnoj zajednici.

### Lažno prijavljivanje

#### Clan 205.

(1) Ko prijavi neko odredeno lice da je ucinilo krivicno delo za koje se goni po službenoj dužnosti, a zna da to lice nije ucinilac, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ko podmetanjem tragova krivicnog dela ili na drugi nacin izazove pokretanje krivicnog postupka zbog krivicnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti protiv lica za koje zna da nije ucinilac.

(3) Ko sam sebe prijavi da je ucinio krivicno delo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da ga nije ucinio, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

(4) Kaznom iz stava 3. ovog clana kaznice se ko prijavi da je ucinjeno krivicno delo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da to delo nije ucinjeno.

### Davanje lažnog iskaza

#### Clan 206.

(1) Svedok, veštak, prevodilac ili tumac koji pred sudom ili u prekršajnom, disciplinskom ili upravnom postupku da lažan iskaz, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se stranka koja prilikom izvodenja dokaza saslušanjem stranaka u parnicnom, vanparnicnom,

izvršnom ili upravnom postupku da lažni iskaz, a na ovom iskazu je zasnovana odluka donesena u tom postupku.

(3) Ako je lažni iskaz dat u krivicom postupku, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do pet godina.

(4) Ako su usled dela iz stava 3. ovog clana nastupile osobito teške posledice za okrivljenog, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(5) Ako ucinilac dobrovoljno opozove svoj lažni iskaz pre nego što se doneše konacna odluka, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri meseca, a može se i oslobođiti od kazne.

### Sprecavanje dokazivanja

#### Clan 207.

(1) Ko u nameri da spreci ili oteža dokazivanje sakrije, uništi, ošteti ili delimicno ili potpuno ucini neupotrebljivom tdu ispravu, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Istom kaznom kaznice se ko u nameri iz stava 1. ovog clana ukloni, uništi, pokvari, pomeri ili premesti kakav granicni kamen, zemljomerski znak ili uopšte kakav znak o svojini na nepokretnosti ili o pravu na upotrebu vode, ili ko u istoj nameri ovakav znak lažno postavi.

### Povreda tajnosti postupka

#### Clan 208.

(1) Ko neovlašeno otkrije ono što je saznao prisustvujuci izvedenju neke radnje u postupku ili iz spisa u krivicom postupku, ili u drugom postupku pred sudom, ili u upravnom ili prekršajnom postupku, a što se po zakonu ne može objaviti ili je odlukom suda ili nadležnog organa oglašeno kao tajna, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ko bez dozvole suda objavi tok krivicnog postupka koji se vodi protiv maloletnika, njegovo ime ili odluku koja je u tom postupku donesena.

### Pobuna lica lišenih slobode

#### Clan 209.

(1) Lica koja su na osnovu zakona lišena slobode, koja se skupe u nameri da se nasilno oslobođe, ili da zajednicki napadnu lica cijem su nadzoru poverena, ili da ih silom ili pretnjom da će neposredno upotrebiti silu prinude da ucine ili propuste nešto što je protivno njihovoj dužnosti, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ucinilac dela iz stava 1. ovog clana koji upotrebi silu ili pretnju, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

### Bekstvo lica lišenog slobode

#### Clan 210.

Lice lišeno slobode na osnovu zakona koje upotreboom sile protiv nekog lica ili pretnjom da će neposredno napasti na život ili telo pobegne, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

### Omogucavanje bekstva licu lišenom slobode

#### Clan 211.

(1) Ko silom, pretnjom, obmanom ili na drugi nacin omoguci bekstvo licu koje se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili maloletnickog zatvora, ili drugom licu koje je na osnovu zakona lišeno slobode, ili licu koje se nalazi u vaspitno-popravnom domu, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako delo iz stava 1. ovog clana ucine više lica udruženo, kaznice se zatvorom od jedne do osam godina.

### Protivzakonito omogucavanje vršenja određenih poslova

#### Clan 212.

Ko omoguci nekom licu vršenje određenih poslova iako zna da je u pogledu tih poslova tom licu pravноснаžno izrecena mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, ili zaštitna mera zabrane vršenja određenih dužnosti, ili da je zabrana vršenja određenih poslova nastupila kao posledica osude, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

### Glava dvadeseta KRIVICNA DELA PROTIV JAVNOG REDA I PRAVNOG SAOBRAJAJA

### Sprecavanje službenog lica u vršenju službene dužnosti

#### Clan 213.

(1) Ko silom ili pretnjom da će neposredno upotrebiti silu spreci službeno lice u vršenju službene radnje koju je preduzelo u okviru svojih ovlašćenja, ili ga na isti nacin prinudi na vršenje službene radnje, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako prilikom izvršenja dela iz stava 1. ovog clana ucinilac uvredi ili zlostavi službeno lice, ili mu nanese laku telesnu povredu, ili preti upotrebom oružja, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Za pokušaj dela iz st. 1. i 2. ovog clana kaznice se. (do 51/92-1789)

(4) Ako je ucinilac dela iz st. 1. i 2. ovog clana bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci, a može se i oslobođiti od kazne.

#### Napad na službeno lice u vršenju poslova bezbednosti

##### Clan 214. (do 51/92)

(1) Ko napadne ili ozbiljno preti da će napasti službeno lice pri vršenju poslova javne ili državne bezbednosti ili dužnosti cuvanja javnog reda ili lice koje na osnovu zakona ili drugog propisa vrši ove poslove u ostvarivanju društvene samozaštite, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1. ovog clana službenom licu ili licu koje mu pomaže nanesena laka telesna povreda ili je ucinilac pretio upotrebom oružja, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1. ovog clana službenom licu ili drugom licu koje mu pomaže pri vršenju tih poslova nanesena teška telesna povreda, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne godine do deset godina.

(4) Ako je ucinilac dela iz st. 1. do 3. ovog clana bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica ili lica koje mu pomaže pri vršenju tih poslova, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci a može se i oslobođiti od kazne.

#### Ucestvovanje u skupini koja spreci službeno lice u vršenju službene radnje

##### Clan 215.

(1) Ko ucestvuje u skupini ljudi koja zajednickim delovanjem spreci ili pokuša da spreci službeno lice u vršenju službene radnje, ili ga na isti nacin prinudi ili pokuša da prinudi na vršenje službene radnje, kaznice se za samo ucestvovanje zatvorom do tri godine.

(2) Kolovoda skupine koja izvrši delo iz stava 1. ovog clana kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

#### Pozivanje na otpor

##### Clan 216.

(1) Ko druge poziva na otpor ili na neposlušnost prema zakonitim odlukama ili merama državnih organa ili prema službenom licu u vršenju službene radnje, kaznice se zatvorom do tri godine. (do 10/02)

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana došlo do nesprovodenja ili znatnog otežavanja sprovodenja zakonite odluke ili mere državnih organa, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do pet godina. (do 10/02)

Ko druge poziva na otpor ili na nepoštovanje zakonitih odluka ili mera državnih organa ili na neposlušnost prema službenom licu u vršenju radnje, pa se usled toga ne sprovedu zakonite odluke ili mere državnih organa, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

#### Nepostupanje po naredbi za udaljavanje

##### Clan 217. (do 10/02)

(1) Ko se ne udalji iz skupine ljudi koju je ovlašceno službeno ili vojno lice pozvalo da se razide u prilikama kad je javni red ugrožen, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

(2) Kolovoda grupe koji izvrši delo iz stava 1. ovog clana, kaznice se zatvorom do tri godine.

#### Širenje lažnih vesti

##### Clan 218.

Ko iznosi ili pronosi lažne vesti ili tvrđenja u nameri da izazove uznemirenje gradana ili da se ugrozi javni red ili mir, ili to ucini u nameri da se osuđeti sprovodenje odluka i mera državnih organa i ustanova, kaznice se zatvorom do tri godine. (do 10/02)

(1) Ko iznosi ili pronosi glasine za koje zna da su lažne, sa ciljem da se time izazove teže narušavanje javnog reda i mira, pa takvo narušavanje i nastupi, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno putem štampe, radija, televizije ili drugih sredstava javnog obaveštavanja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, ucinilac ce se kazniti zatvorom do tri godine.

#### Neovlašceno posedovanje i korišćenje radio stanice

##### Clan 219. (dop 10/02)

(1) Ko protivno propisima o sistemu veza poseduje radio stanicu ili radio stanicu koristi bez odobrenja, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ucinilac dela iz stava 1. ovog clana koji iznosi ili pronosi lažne vesti ili tvrđenja koja su dovele ili mogla dovesti do uznemirenja gradana ili ugrožavanja javnog reda ili mira, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ako su izvršenjem krivicnog dela ostvarena i obeležja krivicnog dela iz clana 218. ovog zakona, ili je došlo do uznemirenja gradana ili ugrožavanja javnog reda i mira na širem području, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

#### Nasilnicko ponašanje

##### Clan 220.

(1) Ko grubim vredanjem ili zlostavljanjem drugoga, vršenjem nasilja prema drugim, izazivanjem tuce, ili drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrožava spokojstvo gradana ili remeti javni red, a njegov raniji život ukazuje na

sklonost za ovakvim ponašanjem, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana izvršeno u grupi, ili je pri izvršenju dela nekom licu nanesena laka telesna povreda, ili je došlo do teškog ponižavanja gradana, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

### **Necestvovanje u otklanjanju opšte opasnosti**

#### **Clan 221.**

Ko protivno naredenu nadležnog organa ili organizacije bez opravdanog razloga odbije da ucestvuje u otklanjanju opasnosti od požara, poplave ili slicne opasnosti, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

### **Skidanje ili povreda službenog pecata ili znaka**

#### **Clan 222.**

(1) Ko skine ili povredi službeni pecat ili znak koji je ovlašćeno službeno lice stavilo radi osiguranja predmeta ili prostorije, ili ko bez skidanja ili povrede pecata ili znaka ude u takvu prostoriju ili otvori osigurani predmet, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Za pokušaj ce se kazniti.

### **Oduzimanje ili uništenje službenog pecata ili službenih spisa**

#### **Clan 223.**

(1) Ko protivpravno oduzme, sakrije, uništi, ošteti ili na drugi nacin ucini neupotrebljivim službeni pecat, knjigu, spis ili ispravu koja pripada državnom organu, preduzecu, ustanovi ili drugoj organizaciji ili zajednicu koja vrši javna ovlašcenja, ili se kod njih nalazi, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj ce se kazniti.

### **Lažno predstavljanje**

#### **Clan 224.**

(1) *Ko se u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili da drugom nanese kakvu štetu lažno predstavlja kao službeno ili vojno lice ili neovlašćeno nosi zake službenog ili vojnog lica, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine. (do 10/02)*

(2) *Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ko izvrši kakvu radnju koju je ovlašćeno da izvrši samo određeno službeno ili vojno lice. (do 10/02)*

Ko se u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili drugom nanese štetu lažno predstavlja kao službeno ili vojno lice ili neovlašćeno nosi zake službenog ili vojnog lica, pa tako

izvrši kakvu radnju koju je ovlašćeno da izvrši samo službeno ili vojno lice, kaznice se zatvorom do jedne godine.

### **Samovlašće**

#### **Clan 225.**

(1) Ko samovlasno pribavlja neko svoje pravo ili pravo za koje smatra da mu pripada, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo ucinjeno na štetu gradana, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

### **Dogovor za izvršenje krivicnog dela**

#### **Clan 226.**

Ko se sa drugim dogovori da izvrši određeno krivicno delo predvideno republickim zakonom za koje se može izreci pet godina zatvora ili teža kazna, kaznice se zatvorom do jedne godine.

### **Zlocinacko udruživanje**

#### **Clan 227.**

(1) Ko organizuje grupu ili bandu koja ima za cilj vršenje krivicnih dela predvidenih republickim zakonom za koja se može izreci kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Pripadnik grupe ili bande iz stava 1. ovog clana kaznice se zatvorom do jedne godine.

(3) Pripadnik grupe ili bande koji otkrije grupu, odnosno bandu pre nego što je u njenom sastavu ili za nju ucinio krivicno delo, može se osloboediti od kazne.

### **Izradivanje i nabavljanje oružja i sredstava namenjenih za izvršenje krivicnih dela**

#### **Clan 228.**

(1) Ko oružje, rasprskavajuće materije, ili sredstva potrebna za njihovo pravljenje, kao i otrove za koje zna da su namenjeni za izvršenje krivicnog dela, izraduje, nabavlja ili drugom omogucava da do njih dode, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ko napravi ili drugom ustupi lažni kljuc, otpirac ili neko drugo sredstvo za provaljivanje, iako zna da je namenjeno za izvršenje krivicnog dela, kaznice se zatvorom do jedne godine.

*Nedozvoljeno držanje oružja ili rasprskavajucih materija*

*Clan 229. (do 9/92-341)*

(1) Ko neovlašeno izraduje, prodaje, nabavlja ili vrši razmenu vatreng oružja, municije ili eksplozivnih materija, ili ko neovlašeno drži vatreng oružje, municiju ili eksplozivne materije cije nabavljanje gradanima uopšte nije dozvoljeno, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je predmet dela iz stava 1. ovog clana veca kolicina vatreng oružja, municije ili eksplozivnih materija, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

## Ucestvovanje u skupini koja izvrši nasilje

### Clan 230.

(1) Ko ucestvuje u skupini koja zajednickim delovanjem liši života neko lice, ili mu nanese tešku telesnu povredu, izvrši paljevinu, ošteti imovinu u vecem obimu ili ucini druga teška nasilja, ili koja pokuša da izvrši ovakva dela, kaznice se za samo ucestvovanje zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Kolovoda skupine koja izvrši delo iz stava 1. ovog clana kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

## Nesprecavanje nereda na sportskom takmicenju ili drugom javnom skupu

### Clan 230a (od 10/02)

(1) Službeno ili odgovorno lice koje pri organizovanju sportskog takmicenja ili drugog javnog skupa ne preduzme mere obezbedenja kako bi se onemogucilo ili sprecio nered, pa usled toga budu ugroženi život ili telo veceg broja ljudi ili imovina veceg obima, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana došlo do nereda u kome je neko lice telesno povredeno ili je oštecena imovina veceg obima, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

## Zloupotreba znaka za pomoc ili za opasnost

### Clan 231.

Ko zloupotrebni znak za pomoc ili znak za opasnost ili neosnovano poziva za pomoc u namjeri da izazove izlazak državnih organa, protivpožarne ili druge nadležne organizacije, ili dovede do zaustavljanja saobracaja, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

### Kockanje

### Clan 232. (do 10/02)

(1) Ko se kocka u vidu zanata ili ko mami druge na kocku, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine i novcanom kaznom.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ko za nagradu stavlja na raspoloženje prostorije za kockanje ili na drugi nacin za nagradu omogucava kockanje.

(3) Ko se pri kocki posluži lažnim kartama ili drugom obmanom, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina i novcanom kaznom.

(4) Kaznom iz stava 3. ovog clana kaznice se ko se kocka ili omogucava kocku sa licem za koje zna ili je mogao znati da je do novca za kocku došlo izvršenjem krivicnog dela.

(5) Predmeti kocke kao i novac zatecen pri kocki, oduzece se.

## Falsifikovanje isprave

### Clan 233.

(1) Ko napravi lažnu ispravu ili preinaci pravu ispravu u namjeri da se takva isprava upotrebi kao prava, ili ko lažnu ili preinacenu ispravu upotrebi kao pravu, ili je nabavi radi upotrebe, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj ce se kazniti.

(3) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno u pogledu javne isprave, testamenta, menice, ceka, javne ili službene knjige ili druge knjige koja se mora voditi na osnovu zakona, ucinilac ce se kazniti zatvorom od tri meseca do pet godina.

## Posebni slučajevi falsifikovanja isprave

### Clan 234.

Smatrace se da cini delo falsifikovanja isprava i kaznice se po clanu 233. ovog zakona:

1) ko kakvu hartiju, blanket ili kakav drugi predmet na kome je neko lice stavilo svoj potpis neovlašeno popuni kakvom izjavom koja ima vrednost za pravne odnose;

2) ko drugog obmane o sadržaju kakve isprave i ovaj stavi svoj potpis na tu ispravu, držeci da se potpisuje pod kakvu drugu ispravu ili pod kakav drugi sadržaj;

3) ko ispravu izda u ime kakvog lica bez njegovog ovlaštenja ili u ime lica koje ne postoji;

4) ko kao izdavalac isprave uz svoj potpis stavi da ima kakav položaj ili cin ili zvanje iako nema takav položaj, cin ili zvanje, a ovaj ima bitni uticaj za dokaznu snagu isprave;

5) ko ispravu nacini na taj nacin što neovlašeno upotrebi pravi pecat ili znak.

## Navodenje na overavanje neistinitog sadržaja

### Clan 235.

(1) Ko dovodenjem u zabludu nadležnog organa učini da ovaj u javnoj ispravi, zapisniku ili knjizi overi štogod neistinito što ima da služi kao dokaz u pravnom saobracaju, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se ko ovakvu ispravu, zapisnik ili knjigu upotrebi iako zna da su neistiniti.

### Izdavanje i upotreba neistinitog lekarskog ili veterinarskog uverenja

#### Clan 236.

(1) Lekar ili veterinar koji izda neistinito lekarsko odnosno veterinarsko uverenje, iako zna da je ono neistinito, kaznice se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko upotrebi neistinito lekarsko odnosno veterinarsko uverenje iako zna da je neistinito, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

### Nadripisarstvo

#### Clan 237.

Ko se neovlašeno i za nagradu bavi pružanjem pravne pomoci, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

#### Zloupotreba vere i crkve u političke svrhe

##### Clan 238. (do 10/02)

*Verski predstavnik koji zloupotrebi slobodu vršenja verskih poslova ili verski obred u svrhe protivne ustavnog poretka, kaznice se zatvorom do tri godine.*

#### Protivzakonito vršenje obreda vencanja

##### Clan 239.

*Ko izvrši obred vencanja po propisima verske zajednice pre nego što je zaključen brak pred nadležnim državnim organom, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.*

### Ometanje verskih obreda

#### Clan 240.

Ko ometa ili spreci vršenje verskih obreda, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

### Neovlašeno izvodenje arheoloških radova

#### Clan 240a.

Ko neovlašeno vrši arheološka iskopavanja ili istraživanja arheoloških nalazišta, kaznice se zatvorom do tri godine.

### Povreda groba

#### Clan 241.

(1) Ko neovlašeno prekopa, razruši, ošteti ili grubo povredi grob ili drugo mesto u kome se

umrli sahranjuje, kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i ko neovlašeno uništi, ošteti ili ukloni ili grubo povredi spomenik ili drugo spomen obeležje umrlom licu.

## Glava dvadesetprva KRIVICNA DELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

### Zloupotreba službenog položaja

#### Clan 242.

(1) Službeno lice koje iskoriscavanjem svog službenog položaja ili ovlašcenja, prekoracenjem granice svog službenog ovlašcenja ili nevršenjem svoje službene dužnosti pribavi sebi ili drugom kakvu korist, drugom nanese kakvu štetu ili teže povredi prava drugog, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko **70.000 novih (do 10/02) 300.000** dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko **220.000 novih (do 10/02) 850.000** dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Odgovorno lice u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji koje ucini delo iz st. 1. do 3. ovog clana, kaznice se kaznom propisanom za to delo.

### Kršenje zakona od strane sudije

#### Clan 243.

Sudija ili sudija porotnik koji u sudskom postupku u nameri da drugom pribavi kakvu korist ili da mu nanese kakvu štetu, doneše nezakonit akt ili na drugi nacin prekrši zakon, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

### Protivzakonito oslobođenje lica lišenog slobode

#### Clan 244.

Službeno lice koje protivzakonito osloboodi lice lišeno slobode koje mu je povereno na cuvanje, ili mu pomogne da pobegne, ili mu omogucava nedozvoljenu vezu ili prepisku radi pripremanja bekstva, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

## **Nepreduzimanje mera za sprecavanje seksualne zloupotrebe lica lišenih slobode**

### **Clan 244a (od 10/02)**

Službeno lice koje ne preduzme neophodne mere ili radnje da onemoguci ili spreci seksualnu zloupotrebu lica lišenih slobode, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina

### **Nesavestan rad u službi**

### **Clan 245.**

(1) Službeno lice koje kršenjem zakona ili drugih propisa ili opštih akata, propuštanjem dužnosti nadzora ili na drugi nacin ocigledno nesavesno postupa u vršenju službe, iako je bilo svesno ili je bilo dužno i moglo biti svesno da usled toga može nastupiti teža povreda prava drugog ili imovinska šteta, pa takva povreda, odnosno šteta u iznosu koji prelazi *15.000 novih (do 10/02) 60.000* dinara i nastupi, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog clana došlo do teške povrede prava drugog ili je nastupila imovinska šteta koja prelazi *150.000 novih (od 10/02) 600.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Odgovorno lice u ustanovi ili drugoj organizaciji osim onih koji se bave privrednom delatnošću ili društvenom pravnom licu koje se ne bavi privrednom delatnošću koje cini delo iz st. 1. i 2. ovog clana, kaznice se kaznom propisanom za to delo.

### **Protivzakonita naplata i isplata**

### **Clan 246.**

Službeno lice koje od nekog naplati nešto što ovaj nije dužan da plati ili naplati više nego što je dužan da plati, ili koje pri isplati ili predaji kakvih stvari manje isplati, odnosno preda, kaznice se zatvorom do tri godine.

### **Prevara u službi**

### **Clan 247.**

(1) Službeno lice koje u vršenju službe u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist podnošenjem lažnih obracuna ili na drugi nacin dovede u zabludu ovlašćeno lice da izvrši nezakonitu isplatu, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljenia imovinska korist cija vrednost prelazi *70.000 novih (do 10/02) 300.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljenia imovinska korist u iznosu preko *220.000 novih (do 10/02) 850.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Odgovorno lice u preduzecu, ustanovi ili drugoj organizaciji koje ucini delo iz st. 1. do 3. ovog clana, kaznice se kaznom propisanom za to delo.

### **Falsifikovanje službene isprave**

### **Clan 248.**

(1) Službeno lice koje u službenu ispravu, knjigu ili spis unese neistinite podatke ili ne unese kakav važan podatak, ili svojim potpisom, odnosno službenim pecatom overi službenu ispravu, knjigu ili spis sa neistinitom sadržinom, ili koje svojim potpisom, odnosno službenim pecatom omoguci pravljenje službene isprave, knjige ili spisa sa neistinitom sadržinom, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se službeno lice koje neistiniti službenu ispravu, knjigu ili spis upotrebi u službi kao da su istiniti, ili koje službenu ispravu, knjigu ili spis uništi, prikrije, u vecoj meri ošteti ili na drugi nacin ucini neupotrebljivom.

(3) Odgovorno lice u preduzecu, ustanovi ili drugoj organizaciji koje ucini delo iz st. 1. i 2. ovog clana, kaznice se kaznom propisanom za to delo.

### **Odavanje službene tajne**

### **Clan 249.**

(1) Službeno lice koje neovlašceno drugom saopšti, preda ili na drugi nacin ucini dostupnim takve podatke koji predstavljaju službenu tajnu, ili koje pribavlja takve podatke u nameri da ih preda nepozvanom licu, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz koristoljublja ili u pogledu narocito poverljivih podataka ili radi objavljivanja ili korišćenja podataka u inostranstvu, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(3) Ako je delo iz stava 1. ovog clana ucinjeno iz nehata, ucinilac ce se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Službenom tajnom smatraju se podaci ili dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona, proglašeni službenom tajnom i cije je odavanje imalo ili je moglo da ima štetne posledice za službu.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovog clana primenice se i prema licu koje je odalo službenu tajnu pošto mu je prestalo svojstvo službenog lica.

### **Protivpravno prisvajanje stvari prilikom vršenja pretresa ili sprovodenja izvršenja**

#### **Clan 250.**

Službeno lice koje prilikom pretresa stana, prostorija ili lica, ili prilikom sprovodenja izvršenja u izvršnom postupku oduzme pokretnu stvar u nameri da njenim prisvajanjem pribavi sebi ili drugom protivpravnu imovinsku korist, kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

#### **Pronevera**

#### **Clan 251.**

(1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvoji novac, hartije od vrednosti ili druge pokretne stvari koje su mu poverene u službi ili uopšte na radu u državnom organu, preduzecu, ustanovi ili drugoj organizaciji, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist koja prelazi *70.000 novih (do 10/02) 300.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko *220.000 novih (do 10/02) 850.000* dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

#### **Posluga**

#### **Clan 252.**

Ko se neovlašeno posluži novcem, hartijom od vrednosti ili drugim pokretnim stvarima koje su mu poverene u službi, ili uopšte na radu u državnom organu, preduzecu, ustanovi ili drugoj organizaciji ili ove stvari drugom neovlašceno da na poslugu, kaznice se zatvorom od tri meseca do pet godina.

### **Protivzakonito posredovanje**

#### **Clan 253.**

(1) Ko primi nagradu ili kakvu drugu korist da, korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili uticaja posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja, kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ko koristeci svoj službeni ili društveni položaj i uticaj posreduje da se izvrši radnja koja se ne bi

smela izvršiti, ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je za posredovanje iz stava 2. ovog clana primljena nagrada ili kakva druga korist, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Nagrada ili imovinska korist oduzece se.

#### **Primanje mita**

#### **Clan 254.**

(1) Službeno lice koje zahteva ili primi poklon ili kakvu drugu korist, ili koje primi obecanje poklona ili kakve koristi, da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti, kaznice se *zatvorom od jedne do deset godina (do 10/02) najmanje jednu godinu*.

(2) Službeno lice koje zahteva ili primi poklon ili kakvu korist ili koje primi obecanje poklona ili kakve koristi da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti, ili da ne izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti, kaznice se *zatvorom od šest meseci do pet godina (do 10/02) od jedne do osam godina*.

(3) Službeno lice koje posle izvršenja, odnosno neizvršenja službene radnje, navedene u st. 1. i 2. ovog clana, a u vezi s njom, zahteva ili primi poklon ili kakvu drugu korist kaznice se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Odgovorno lice u preduzecu, ustanovi ili drugoj organizaciji koje ucini delo iz st. 1. do 3. ovog clana, kaznice se kaznom propisanom za to delo. (5) Primljeni poklon ili imovinska korist oduzece se.

#### **Davanje mita**

#### **Clan 255.**

(1) Ko službenom licu ucini ili obeca poklon ili kakvu drugu korist da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti, ili ko posreduje pri ovakovom podmicivanju službenog lica, kaznice se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ko službenom licu ucini i obeca poklon ili kakvu drugu korist da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti, ili ko posreduje pri ovakovom podmicivanju službenog lica, kaznice se zatvorom do tri godine.

(3) Ucinilac dela iz st. 1. i 2. ovog clana koji je dao mito na zahtev službenog lica i prijavio delo

pre njegovog otkrivanja ili saznanja da je delo otkriveno, može se oslobođiti od kazne.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog clana primenjuje se i kada je mito dato ili obecano odgovornom licu u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji ili službenom licu u saveznom organu.

(5) Dati poklon ili imovinska korist oduzeće se a u slučaju iz stava 3. ovog clana može se vratiti licu koje je dalo mito.

## **Glava dvadeset prva A (od 10/02)** **KRIVICNA DELA KORUPCIJE**

### **Korupcija u organima uprave**

#### **Clan 255b**

(1) Službeno lice koje u vršenju poslova uprave iskoristi svoj službeni položaj ili prekoraci svoje službeno ovlaštenje ili ne vrši svoje službene dužnosti i na taj nacin pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko 200.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko 600.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

### **Korupcija u javnim nabavkama**

#### **Clan 255g (od 10/02)**

(1) Službeno ili odgovorno lice koje iskoristi svoj položaj ili prekoraci svoje ovlaštenje ili ne vrši svoje dužnosti u postupku javne nabavke ili u postupku za izbor izvodaca radova ili davaoca usluga i na taj nacin pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko 200.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko 600.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

### **Korupcija u postupku privatizacije**

#### **Clan 255d (od 10/02)**

(1) Službeno lice koje iskoristi svoj službeni položaj ili prekoraci svoje službeno ovlaštenje ili ne vrši službene dužnosti u postupku promene vlasništva društvenog ili državnog kapitala i na taj nacin pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko 200.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko 600.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

### **Korupcija u pravosudu**

#### **Clan 255d (od 10/02)**

(1) Sudija, sudija porotnik, javni tužilac ili zamenik javnog tužioca koji u vezi sa donošenjem sudske odluke ili drugim postupanjem u vršenju njegove dužnosti pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko 200.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljena imovinska korist u iznosu preko 600.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

### **Zloupotreba funkcije branioca ili punomocnika**

#### **Clan 255e (od 10/02)**

(1) Branič ili punomocnik koji u nameri da utice na ishod postupka pred sudom ili drugim državnim organom obeca ili pribavi kakvu korist veštaku, svedoku ili drugom licu da bi ono uticalo na ishod postupka, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako branič ili punomocnik izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribave imovinsku korist u iznosu preko 200.000 dinara, kaznice se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako branič ili punomocnik izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribave imovinsku korist u iznosu preko 600.000 dinara, kaznice se zatvorom najmanje tri godine.

## **Korupcija u zdravstvu**

### **Clan 255ž (od 10/02)**

(1) Zdravstveni radnik u ustanovi zdravstvene zaštite ciji je osnivac Republika Srbija koji uslovi pružanje zdravstvene usluge ili iskoristi svoj položaj u ustanovi da bi pružio privatne zdravstvene usluge i na taj nacin pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko 200.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko 600.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Kaznama propisanim u st. 1, 2. i 3. ovog clana kaznice se i zdravstveni radnik u ustanovi zdravstvene zaštite ciji je osnivac Republika Srbija koji u vezi sa pružanjem zdravstvene usluge pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga.

## **Korupcija u prosveti**

### **Clan 255z (od 10/02)**

(1) Nastavnik ili drugo lice u obrazovnoj ustanovi koje pri ocenjivanju uspeha ucenika ili studenta zloupotrebi svoj položaj i na taj nacin pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kaznice se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog clana kaznice se i drugo lice u obrazovnoj ustanovi koje utice na nastavnika ili drugo lice pri ocenjivanju ucenika ili studenata i time pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga.

(3) Ako je izvršenjem dela iz st. 1. i 2. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko 200.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je izvršenjem dela iz st. 1. i 2. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko 600.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

## **Ugovaranje ishoda takmicenja**

### **Clan 255i (od 10/02)**

(1) Ko ugovori ishod sportskog ili drugog takmicenja i na taj nacin pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kaznice se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko

200.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog clana pribavljenja imovinska korist u iznosu preko 600.000 dinara, ucinilac ce se kazniti zatvorom od jedne do deset godina."

## **Izricanje kazne konfiskacije imovine**

### **Clan 256.**

*Za krivicno delo prevideno u cl. 242. stav 4, 243. stav 2, 247. stav 2, 249. stav 2, 250, 251. st.1. i 2. ovog zakona, uciniocu se može izreci i kazna konfiskacije imovine.*

## **Glava dvadesetdruga** **PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Clan 257.**

(1) Pravne posledice osude koje se na osnovu zakona Republike Srbije odnose na prestanak ili gubitak odredenih prava (clan 89. stav 1. KZ SRJ) koje su nastupile usled osude za odredena krivica dela ili na odredene kazne pre stupanja na snagu ovog zakona ostaju i dalje u važnosti.

(2) Pravne posledice osude koje se na osnovu zakona Republike Srbije astoje u zabrani sticanja odredenih prava (clan 89. stav 2. KZ SRJ) i koje su nastupile usled osude za odredena krivica dela ili na odredene kazne pre stupanja na snagu ovog zakona, ostaju i dalje u važnosti sa izuzetkom iz st.3. ovog clana.

(3) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju pravne posledice osude koje se sastoje u zabrani sticanja odredenih prava a koje su na osnovu zakona Republike Srbije nastupile pre stupanja na snagu ovog zakona uz osude kojima je izrecena novcana kazna kao glavna kazna ili uslovna osuda ili sudska opomena ili je izvršilac oglašen krivim a oslobođen od kazne.

(4) Prema maloletnicima koji se u vreme stupanja na snagu ovog zakona nalazi na izvršenju vaspitne mere upucivanja u vaspitno-popravni dom sud može primeniti uslovni otpust u smislu odredaba ovog zakona.

(5) Odredba 264a. KZ ("Službeni list FNRJ" br. 31/59, 37/62 i "Službeni list SFRJ", br. 15/65, 15/67, 20/69 i 11/73) ostaje na snazi do donošenja i stupanja na snagu novog republickog zakona o zaštiti kulturnih dobara.

(6) Odredbe o zaštitnom nadzoru uz uslovnu osudu primenjivace se od dana kada to posebnim zakonom bude odredeno a najkasnije od 1.januara 1980. godine.

**Clan 258.**

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku SRS", a primenjivace se od 1. jula 1977. godine.